

Kaprowe 1569

Nonnullos ex Kaprowe ~~ad~~ in portu
 hostili prope Revaliam moj' admiral ~~et~~
~~cognitionis nomine vobis cogitator~~
 cum requestram nomine pro more ab ipso
 compellati, assensu de telis magis quam
 oblata a Kaprowe humanitate secretare
 maluissent. Rebrau' domo rancoribus.
 Nichtomy panceru'... 2 listois pny lich
 troich reu' re magis uipat' u' uipat'
 os daron sine respectu iurisdictionis
 vestrae regiae uostro in zalo Skauspiclis
 w Stationes more probdejs tendere
 ial ci p'osare, ~~et~~ uipat'. Klauruly
 Ruthenicae uerturae uipat'.
 Esctr. ex responsoria do 2. A
 Reputa 5. IX 1569 Colu AI
 P'oteve 1567-72

Ms. Kōru. (Asmus Genrich - literae datae mi per 2. A.
 1541 12. III 1569 jaro Kaprowe. uenim
 or. opr. Eli' atque conu' miles (lit.) etiam
 25. VII etiam
 1597 Dnia.) Hans Nerker manu et sigillis
 S. A. signatae

mi. d. re Kod d'ausch's fragilitery
 Najmas Krotakana uanew
 K'elhuuasiu' ouytoi, hore dotny
 erasiu' w uipat'iu' uen
 1570 Prop. zej'm. 5 R P I 113

Katarynina - 9
4/4 1568

1567 Fieglan Nicolo
Sasso u statarem
Smok restralmu
"brachcu von Stralsund"
zavida do est rilaru,
i imu covas, ale
nie vridit covas
Oron volu puzic
S. 5330 = 53,982

1567 zabracu obyty

Kupcy rozi: ~~M~~ Boou v. Middelburg, Jean de la Faille
Loys Chalapert, Adriaen de la Barne
etc. 1567 v marcu zabracu obyty tovaru
meterl. doctary. 20y jui vracali z tovaru
stavtaz - 15. VIII 1567 uapavici per kapro
potny. zabrali ies kapr. ze 6 statam
vsem 1 franc.

Fläpke, v. Nten, Bd II nr. 543 (Kavcy
rozi, pred 14. X 1567

naves aliquos peregrinae vracenice zrem ure pyj
zabracu per moicy specul. ety doctary
maeterineus wic vlaty, qwer iy mel fect
vrtate speculat. uorin; tnymane docty
vrtat vltay vrtat i zabar'oy na myonk;
vrtat vltay vrtat manus lucere auris
vrtat. per uicy zabr no i'a vrtat ucy
uaprom vrtat, qual propia est
speculat. Sertis V, Z. A - Fr.

10. VI 1567 Polen A I Breve 1567-72

Stawiasz Henryk Steinkampf ztem i vrtat vrtat
shargi pleu kaprom zabracu, bo fctale
vrtat vrtat Schuttlin A com K. 55
10. V 1567

Sprowadz zabr. per poldic kapro obrotelom
z 2y. doctate kupione uaprom
Grosi (KTO) vrtat vrtat
V. Uberfeldz jovic i odv. vrtat vrtat
vrtat vrtat uaprom vrtat
vrtat vrtat z vrtat vrtat
ale nie 2 pyj. doctate. Otorita
sharga uic ualeri do kapro, ale
vrtat vrtat fctate, bo vrtat
stavovym my komisarum
vrtat vrtat in causis fctate
A. com vrtat vrtat
abent 1567 vrtat vrtat.

Vor 26/9 1567
Promissin Marcus
Hesse - Fr. II
Opromo do Est
vrtat vrtat vrtat
vrtat vrtat vrtat
vrtat vrtat vrtat
Fluch Leser
Häute, guchten
Glanz - albo
uaprom vrtat
S. 5210

Lech książę Albrecht nie rasypiał smar i upbyguł się z niemi
 tej decyzji, ^{konkretnie} ~~nie~~ ^{nie} ~~wierząc~~ rezultata, wysłany przez gdańskich poróbców
~~Władcę (1552)~~ ^{Przywódcę} królowi ~~o swej~~ ^o służbę w państwie
 okrętami, machinami i ludziami wedle oświadczenia
 przedstawiając pararem ~~ogółem~~ plan utworzenia floty. Wystawił
 iż własnym kosztem nakładem - Gdańsk, a poświęcił
 się porządkiem odpowiedzianym statkami, ~~z których~~ ^{z których} ~~wyjął~~ ^{wyjął}
^{obce} ~~statki~~, których tam jest 200. ^{Przygotuje} 12 okrętów:
 jeden silny, dobrze uzbrojony, pojemności 200 ton
 przeznaczony na admirałski, dwa dalsze - karawelle,
 po 150 ton, ponadto dwa jachty, dwa jence mniejsze
 o 80 i mniej tonach pojemności, dwa bojarty² albo
 przygotujemy jakiego jenta jacht, wszystkie waleryjne oia-
 glowane i zdolne służyć we wszystkich portach i po-
 mekach; gdzieś do pomorszenia jachtów i ^{no} ~~innych~~
 statków ma ~~wyjść~~ ^{wyjść} szereg 4-5 dołki, co do innych-
 im później, tem lepsze. Mógł to być zarówno gdański
 jak i obce, patrzymy i wrzete u siebie, jak to gdań-
 iudzie bywa praktykowane w podobnych wypadkach.
 Okręty należy ^{orazy} ~~obok~~ ^{obok} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj}
 rozpatrzyć: en Kurdyum miał 30 (Püskegenhütte), odpowiedni
 regularnie, dobry szkielet, powiać i umiarkowanie na 2-3 miliona
 Podlegać będzie admirałowi i ^{winn} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj}
^{wszystko ma być tak przygotowane, by z pierwszą otwartą wodą} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj}
^{to uszczelnienie} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj}
 polskiego jako panna wojny. (Kniegerhera). ^{Rozmowa} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj}
 poróbca Braunita należał księzi do kontraktacji z Łot-
^{orazy} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj}
 Achacego Oleus ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj}
 termin utworzenia okrętów na koniec czerwca, ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj}
 (uchwała), stąd jak się dowiedzial, wkrótce wybierze się
^{do} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj}
 do Lubeki. States z pięciopięciu. Kostce miał
 jeszcze probno ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj}
^{wskazówek} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj} ~~zaj~~ ^{zaj}
 rokowań.

Zabawa obywateli 1571

Principes Baionis, na slymie wazn, 1511 1573 - Gt.
 Prorokowas B. Steben, Jo Brun, Piotr Schwetzan, Schmitt
 i Sault, i im wacajscym z Moskwy zabawa obywateli
 i towar per freib. i schwetzer, wrodzicakawej,
 apotem stawig zj ned uozum broten wyner
 namu do 84. 53, 129 instr. uot.

Tony
 Bilbranda!

34

Decretiois kientra

3

Wrodzicakawej i towarow ab una
 nare: B. Steben, J. Brunen, P. Schwetche (sic)
 z drugo, stronu: M. Bilbranda, Laur. a Berger
 Ten dehet raicow nedolzi, ponhodowan uodlowi
 so ekrekucji i zamerzenia - zamerzenia
 ponhodowanu wrodzic. Henryk - Gt. 1574 151V
 53, 129 instr. uot.

3 Bilbranda

cytuje Est, bo wbrew unantaram 2. A pod
 utrami mysl i kary 30 tys wie wrodzic
 obr. z tow. z Narwy a delatoribus
 Schumpin, Szecha, W. Munkenberg, Sr. von
 Berger i g. Bolwan aut eorum sub-
 stitucio ceptos i montich. zytowo
 i orowane delatoribus nefaris
 wie wytlisic 53, 129, Henryk - Gt
 vychara. f. 4 post dom. Rauts
 Calmarum 1574

2

Flota krol wyprawiona so Est wy utrenie
 kuprow boznoru 2 obr. franc. i 7 d.
 wrothi, keier i wrothi - Est. 20. 8. 1571
 A. ii. 22. u
 K. 99

spot
 Schwetche, Serping (Martin!)
 i Est. o 3 obywateli
 per nies w r. 1571 wroce
 do Narwy chodny pecni
 a onichiel skonfisk.
 Sen wola. Batory
 Wricht frei Radz
 USC 56 1582
 wyrok 24/9

3 obr. Bilbranda

Bolwan Scherp, Munch. i Szecha ocenajg
 pakoty jany wywrobidet per zamymanie
 i wie dancie trys modum bozawny obr.
 i towarow at 50 tys. flor. nec. cois.
 polowicai. 53, 129, Henryk - Gt
 Cytacja 24. D. obelata 24. D. 1574
 wota: f. 4 post dom. Rauts palm.

wzhanie upuisci do portu Jani hultmiedobisty wrothi wrodbie
 z N. , ale wobra wie wrothi, takto ni stwarz raty
 USC nr. 811 24 - Gt 1571 25/8
 wzhanie 2 obr. ducituei chymone per
 Figenora i odane nare do piluowawce - adae
 bo myznanie Fig. USC 813 2/9 1571

3 Bilbranda

2

kaprovi 1571

Schaping (famatus)
 Mauricius Schewka (nobilis) (Schefke)
 w. Munchenbecke
 Laur. v. Bergen (Famburgens)
 Georgius Boltau

capitaneus
 seu Austro-
 riae maris
 praefecti
 53, 129
 Boer
 Henryke
 1574
 f. 4 post
 Dom. raris
 palmarum
 A. i
 22 a
 K 167

eg. Drau Runth
 Bartomej Beken
 servitor
 2. A. 95
 1. XI 1571
 u 5 B 834

Der rote Johann - vna christ 25. V 1571 nel Revolen
 Scheweke Moric - vjst 2 poljaysd lta rdding
 200000 raryng ataucus tu Seehriege
 u 5 B nr. 801 19/7 1571

Kingstol Munchenbecke
 Asmus Werckmeister Sturman zc vjrm
 Kapitaneu Joseph Heltbarck
 Buch 44 K. 30v, 29.8.1571

Mittel Sturman
 Asmus Werckmeister
 Jongen Kerckhener
 Akty II nr. 8
 19. III 1571
 Komsta M.

Bibraus Van
 Jan Rotermunt Kap } Buch 44
 K. 30v, 29.8.1571

zabrauy (voer 8 vjri z Kerdingen, wdy
 vord vne vjri) per flots 32 ovr.
 ivjz 2 Varow, nu vore kuttlugt
 hi vwar z kapst. Bibrauen
 i Heltbarcken.
 Buch 44, K. 30v-31
 29.8 1571

2 A - So 14. IX 1571
 ochrona Kaprovi
 Akty II g

Buch } Andreas Andersen heuptboezmans math
 44, K. 31v. } Pawes Schroder - ovj 2 ovjst
 29/8/1571 } Rottermunta ovdater re Rotermunt
 vjty. a Heltb. voj christ iugent
 gehaven, a Bibraus aciet duratovt
 M Hacke freibeuter odspedatc vwei manne part
 Buch, II, 3 sheppenoues Nr 338 Nr. 43 K. 1571

Kaprove 1572

uicht vuzriceni v Est.
 24 jurnykykeji Kozm.
 Kozmka poleca go itov.
 v Kapai 24A52
 20. II 1573
 vafanogo i Kuzpina
 v Kileva, univizeni
 Kozmka odyba id Estavickoi
 24A52 27. II 1573

Krz. Münchenbecke - kateu Kapvechi
 24A52 per Loricson 26. VII 1572
 (Scharpica uigo v sus, starbie, unvata, mvera oha
 talae i wolf, 24A52
 Tereu

Wolf Münchenbecke (kapat na ovis
 24A52 27.8.1572 ieglana jablova vovder
 Bericht Hemyha Meniarta (20 frajbitz)
 Lippen

Der deutsche Thomas portyhem vynesit na mome
 v bres publikovaceum tuzdharovoi
 brata. Pomocny, jega uvizneni
 A. i. 23, K. 191, Ozt-Klein, Kon
 30. 5, 1572

Duizh, toman rabnye. Na ovisit obratny
 40 ludiei. A. i. 23 K. 233 4/6 1572
 Ozt-Klein, Kon

Wolf Münchenbecke } 24A52 24. VIII 1572
 Matt. Scharpiny } Manch.-Scharp
 (kaprove)

{ Eigeeov }
 { Scharpiny } } 20. II 1572
 { Münchenbeyw } } Posd - Est.
 } } Sig un drane }
 A. i. 23 K. 51 kant
 Ci tnej mairio sobre se sy burger i burgerkater
 W Münchenbecke kuzm na dvi jano pedno-
 moevta kuzm A. i. 23 K. 18v
 Posd - Est 12. I 1572

Wolf Münchenbecke / kateu Kap 10. V 1572
 24A52

! Król vyias 10. V 1572 wie jenu, ale viele
 Bestellungen zur Seevarte z viedy sljmu
 (Reichsrat pod Reichsweyl) z vrasnor.
 Kappse i ustavovv dhotivovvra Kowidunovv
 obrovu Krz. Münchenbecke 1573
 24A52

! K. v. Kuzm na volfa M. 10. V 1572
 zibtoth... ri tyllus
 per Chortk. moiva oshaviac
 Pruvva; Duna mende - potstava
 24A52

Wolf M. na Bestallung A 24. i dhotkievra
 m. ternovben eigeeu kaut - veruavta
 K. M. 24A52

Brewka ma gut Sperlingsdorf (U.S. 43
 13/2 1580 Batony - Est

Lubrawe okręgi 1571

re vom dritten schiffe

Miholaj Koraszka regran z kop. iechal z kop
do Stralsundu, potem z widem do Narwy
stynal ze wrot duizel wotm powowol
nad Johana Baptista wotm tam jemu.
utal ni z uobliżing ewantel po
wolloungs dr. Nie bysty tego wotm
gtyly wyb wotm, ze to zwotter wot-
lowi polskien, spiedas rwo z w
zafractions 34 schiffsfuort flachs
19 fluff, i 2 lissepfuort
800 par flantirken, rarg rater
stifeln i watman, 100 fliesseu
Gry Bryngyt untern Land Gassman,
wotm schwoyon per Rote
drugi dr - ze 16 t pwa ze str,
do N. frachtoom,
Buch 44, K. 28v, 17. VII 1571

Rote

Rote

ceren Max - Es 14/6 1574
per rote Johann vint
Gnezonow Westphalen
okregi : doer
u Stone do Keola
v r. 1571 wotm
3 tys Reichstaler
S. 6754, = 53, 871

Szentka voni o wotm
kotwicy i Taus z wotm
wotm jego kapitan.
wotm kar. Tybrant
auf Bestellung Koily
wotm z wotm
nad 3 laty, wotm
wotm wotm
vor 18. VI 1574
Schloche - Es.

von vierten schiff
Rote - Jasper Oriskwitz re ducen
Huga Gnezonow Westphalen
ze ducen na wotm Rote
ze mit etwelen Kleu wotm
eff Stucke an Schovers wotm
i stutunge ~~wotm~~ na 600 : alarow
na wotm i wotm 2 Santy
wotm i 3 ton, 2 1/2 t
wotm. Mis wotm do Narwy
i Rossum, wotm pod Eckholm
okregi wotm z wotm do Heltbarhen
kupcowi z Reola.
wotm - ze obres do N, wotm
20 t / schwytai untern Nargen
her Rota, okregi wotm.
Buch 44, K. 29, 17. VII 1571

Tybrant

wotm wotm Heltbarhen, gty po wotm
nim okregi wotm wotm z 30 ducen
do doli i wotm wotm, tamé wotm
(8 ducen). Na drugi wotm wotm
z Narwy Dirich Flugmih i Johann
Schulze i Johann Jansen.
wotm te 3 obr.
Buch 44, K. 30v-31.
29. 8, 1571

Labraue alupis 1571

Kapitana P. Pibraua sefurte gereueywox

Dirich Flugnick's reglan z kop - re zokrytem 25 dostovyx
un kotornu uwa sol, steric, maltr, rafracht, u kop
- do Narwy, tam frachtuje leu, hacopie, ralkhlesen
Kalbfelle, 14 tregefasse 1st 5 ton uenrlo
Chras z w. so duben albo kop z kuyrn
reglane Jochim Schultze pudy uia's ohyst
brabus, zatymnauy mer 1/2 jego kapitana
(= Pibraua) nider Echholm, ery rypytas
kornu ma streichen, otr. re de labroda zw.
Buch 44, k. 29v., 29. VIII 1571

7

Braunet + Rose!

7

Jochim Schultze sadawant u Narwie
Swojohy. Rode pnynt au port owem
Schiffboot. On ty z um heftig
geschlagen, ale gty rypytas, re kapitana
ma pevags, onusit ohyst, a Rose
wial. Buch 44 k. 29v. 29. VIII 1571

Wilhelm Zimmermann drowet, z duben, re owem
kornu Botwier Therii z francji, krola Kemerey
~~owet~~ re drowet i z regl. Dirich Flugnick
z Narwy pebat, ditych chras z re jego
kornu uia kapiton krola polske dgo
re muie volus ~~je~~ do i z Rosji
dolbra we susffen. Ditych byt jarlany
u Moskore. Sutaru re, re ditych
; Jan Jantzen faurovali u N
; pebatu raren i Jochim Schultze
z N i mudy, Schweddele scherem
i Echholm zatymnauy i so Gaudin
Jochim z kapit Rode heffsig
geschlagen i pohocauy Buch 44, k. 30
29. VIII 1571

Jantzen reglan z Riewol - zokrytem Schweddele
de chras do Narwy, Tam fracht. heuff
flachs, falg, berer so Riewolde
i krolewa. Mudy Echholm i sweir-
bini scherem zatymnauy u drone
re re Dirich Flugnick i Jochim Schultze
~~frachtowat~~ kroygo ohyst 50 R,
heftig z frachtowat u N. i re Jochim
Kote geschlagen i onusit ohyst
re zornlutem i w schiffboot uiecht
Rose wial ohyst i so Gt. pnynt

Buch
44
K. 30-30v
29.8
1571

1

1570 Kaprowe

Bartel Drau Kanitan

Dirk v. Oflattingen fribiter, usdry mybrat
so illemel a zabracem
chrystem embtelu d'oknu
deglanoni itwendi, ie Drau, per
jezo Kanitaneu

S. 5813 = 53,721

Fr. Albr - byt. Katorie 19, XII 1570

Jores Hlaytelbergh S. 6929

~~Handwritten notes, possibly bleed-through or corrections, including the word 'Kanitan' and other illegible text.~~

Handwritten note: *Handwritten note, possibly 'Handwritten note to ...'*

rozwiad Etauisk ^{wojcie} ~~wojcie~~ z nadziennego obowiazku wyposarzenie
 nym ~~rozwiad~~ kontem floty wojennej; ograniczajac zadanie do utwo-
 mania w gotowosci 15 okrztow, by je mogli (x. król) ~~skala~~
 wbroic w potrzebie. Pora to zyczenie sprawa nie postepida
 z bardzo maiej przyrzecy. Król szukal na swe strony
 przeciwy ~~wyprawy~~ ^{suplary} na wojska dla siebie i księcia Albrechta
 brnacego w coraz wieknie kdoty finansowe, kdotal o nie,
 gdzie byly jakies widoki na wyszkanie pozycoski, naj-
 macniej w Etauisku. Dwurine z ~~sewatem~~ ublady,
 w tokce kdotych kilkakrotne postulaty flotowe
 i zakazy wywodu zboru stauowidy wyborne i sku-
 teczne naroznie naczsku na krenemie ~~dyktu~~ ~~sewatu~~
 wyzaly przykry owoc; ^{w czerwcu 1557 r.} Król wyskal od miasta
 30 tynicy florenow jako dar, 70 tynicy w formie
 pozycoski. Zta chwily sprawa floty byla poznebanu.

A księzi Albrecht ciagle nie twrdil, ze ~~zadowolony~~ ~~nie~~
~~chci~~ ~~przygotowac~~ okrty z Etauiska ruz na swe i rasile jego
 floty. Niepokoid sie zetnal wodoką króla w roz-
 poczeniu krokow wojennych, wywodacuz przez interwencyj
 posolow Ferdynanda, Kreny i księzi pomorskich, którzy
 doprowadzili w pedzi przygotowan ~~okrty~~ ~~wojskowych~~
 do niesięciotygodniowego rozjmu na ublady ~~okrty~~
 z zakonem. ~~rozwiad~~ ~~wojskowych~~ ~~okrty~~ ~~wojskowych~~

Alat ~~wojskowych~~ ~~okrty~~ nie majze dokladnych o tem informacyj;
 zapytuje króla per ~~okrty~~ Brandta, co ramierra. Jeeli
 wojna wybiera, niech przysporobi wojsku; we
 wyzsto je ~~wojskowych~~ ~~okrty~~ ~~wojskowych~~, niech tez wresnie
~~wojskowych~~ ~~okrty~~ ~~wojskowych~~ przygotyc okrty i wysle na swe.
 Ozed ~~wojskowych~~ ~~okrty~~ ~~wojskowych~~ przypomina znowu: ^{wojskowych} ~~wojskowych~~ ~~okrty~~ ~~wojskowych~~ ~~okrty~~ ~~wojskowych~~
 conductus praefectis navium, quas Dominus
 dux parare iussit. Księzi wystpuje teraz
~~wojskowych~~ ~~okrty~~ ~~wojskowych~~ z uozym projektem: oto u królewcu,
 sa reglane, gotowi wystawic 4 to 5 okrztow
 za swe przeciwe pod pewnymi warunkami.
 A król potobnie jak ~~wojskowych~~ ~~okrty~~ ~~wojskowych~~ ~~okrty~~ ~~wojskowych~~ ~~okrty~~ ~~wojskowych~~ ~~okrty~~ ~~wojskowych~~

7572 Zabrane štefty

v kněm vnitř W. Henschel'sche feuerblase
za Revlu s tovarem cizím. Průvod
do Dunajské ita povolením v roce
shotlivosti uveřejněn za 200 jez
obzora K. M. 24A52

Karlsruhe 1571?, 1572?

ber daty
Kleinste Meiner-Est, 24A68
rouni, zé omi shi Toucan i zégo Kapitán

Haus Kleefer / zokani: Hollar. 1570
byby Kapitán

by to me'gerie
Haus Kleefer, wady
krodery wadono
w wizen w dajji
za Sgeruosi' z frest.

by witi dajji
kolo Bruukholm
20. II 1573
i zégo powodu
Fryterph wytye rokar
by go zaley' kymmi
z wizen Laurseu' s. 226
Kopfer-Est Kopechaga

11. II 1573
A. i. 24, 15

Gniwa ni ten Kleefer
zé ni wie dajje za
mego porzki. Tneba
ni obawiaci, zé ni maowine
a nhotyve dka uwarzty
Ausmyen wrié mdyw
Kop. Moller-Est. 6. III 1573
A. i. 24, 22

Flaus v. Daurig

berig zu Revel z 2 lub i' 1 d.
Wyzn, wóre do Karoy chowaj
(bojert dajji) - un potshki' bestallung
wót sw powala im zduwani
uwariti ro Rebla lub sw
takie Carsten Kirchhauer

Peter Kopke

August Selmit

wódy ni tu wykady
itu ni arbroski uapolmei
bestallung, a takie
Munckenbeckore

wódy uenlyg bojert
wryti majg takie bestallung
potshki. Takie

Oaver dslaman

Janis Kledeman

Samuel Stroes

wódy uenlyg obest
z wola, majg miei
por. bestallung.

Astarajg ni o mi
Jeanne Loren v. Berge

Flaus v. Glusen

i Hertzen Krakow

by uame Auskommen
talwasi Karui, zéty
ni dorrasi, moylem
wawien, i bo wenyg
beforderung. Dajji' gerie

24A68 N. 18 per daty
i mlypca

Kui stovintienis nu
instrukcijas i līstas,

chvalas, kiedy wrescie ^{trzes goraczys} puzsoda / para riasamia.
Na realizacjs ^{K. Plbr} tēp igoru pod adreseu Gdaiška

i woda nie staso jar nasu, bo pokoj' rbyti puzdo patnagust
brany wojny. W prebiegu casei sprawy uderza
wytrwale stauowisko Kajiša, kotory tak ciezpliwie pracował
nad porzykaniem Zygmunta Augusta dla tej mysl',
wielkie przywiazujęc znaczenie do występienia floty.

~~Nie zawiadab...~~ Siggua i w smensci po argumentach
~~by go poradz...~~ W przeciwdziale do jego napadu
Kiel rancet W przeciwdziale do niego Krol musiel
sklasyfikowac papaty i jezeli nawet wlozysa sie
na rowne narzekania, skierowane do Gdaiška
wnet je zmiemil, szagoti i cofa. Przed Kryciem
usprawozdania sy argumentami Gdaiškera. Napo

~~Wspomniał...~~ ^{W poprzedni wojny 20 lat}
Wspomniał Gdaiška
szkolenia w sprawie floty w dopiezo znaczenie
porucze / ^{popiero} ruicun's woi stonuch do ^W Gdaiška
^{to sprawy floty} Gdaiška. Wszakiej jencze w r. 1563
gdy juz ustanowil straz morską z kapitanem
także ^W Gdaiška, je ^W Gdaiška floty w ^W Gdaiška
^W Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška
wznowil w ^W Gdaiška o ^W Gdaiška ^W Gdaiška
floty i z ^W Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška
si od ^W Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška
dla niego ^W Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška
i ^W Gdaiška nie ^W Gdaiška, a ^W Gdaiška woli ^W Gdaiška
na ^W Gdaiška ^W Gdaiška. ^W Gdaiška ^W Gdaiška

Wm 1557
Wspomniał Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška
stowisz na ^W Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška
Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška
Ktoz Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška
nie ^W Gdaiška nie ^W Gdaiška do ^W Gdaiška
strazy ^W Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška ^W Gdaiška

1587

Wykaz 24 A 15 i numeracja

Sprawozdanie

24 A 15
 1570 w. 1570 w. 1570 w. 1570 w.
 1570 w. 1570 w. 1570 w. 1570 w.
 1570 w. 1570 w. 1570 w. 1570 w.

Ważne uwagi: Sprawy państwa
 do 21. 10. 1570 r. 21. 10. 1570 r.
 21. 10. 1570 r. 21. 10. 1570 r.
 21. 10. 1570 r. 21. 10. 1570 r.

2 osoby: Figueur uciele m. 122
 of 1570, to lato roku 1570
 1570 r. 1570 r. 1570 r.
 1570 r. 1570 r. 1570 r.
 1570 r. 1570 r. 1570 r.
 1570 r. 1570 r. 1570 r.

Wolny obywatel

Zabrawe obywateli i kaprowie

Ogólnie albo co do daty
 niepewne

Soblihood: sprawa załatwiona, re Francem dla dalekości nie może brać i
 regulacji paradyjnej! Pytaj paca gracieńskiego, kogo więcej
 imowali frai biterowie na morzu, peca Francurow 11
 (Aubert, Otpowiadanie na odpis p. 509)

11. 10. 1570 r. 1570 r. 1570 r. 1570 r.

Kaprowie grafi formie bezwzrostu sily, re francurow
 wstano pletteriem tal mybno i re to warstado oboro
 80 tys koron, a wie 25 tys guldenow ja
 francurowi podzijs, A. r. 23, k 98 15. II 1572
 Kleinfels i Kou. - Est. 1572.

Jurgen Maer i towarzysze, ktorom Jacob Molles
 zabraw obywateli 6. 1. 1572 Klief. Kou. Est.
 f. 173

Zadanie: sprawa załatwiona per kapra uiepru.
 i: do portu vanera mypro. Obraz ualerijs
 fighura uanego, wstaje f. 1572 Kou. Est.
 cum tormentis et reliquis rebus
 2. A. - Est. or. 1568, 25. I, 53, 129

Polna uieci fideo te p. 1572, ktore zabrawe
 za obywateli nieprzysly w rannu wojny 49' re 3200,
 ktore to obr. z towarem albo z medaui, s. 1572
 w tym obywateli albo i dla tiebra
 53, 129 2. A. - Est. 18. XI 1565

seruitor noster et prefectus districtae portuum
 maris

Spra sprawa kaprow na sejmie 1570
 u propozycji podlewstwy miay ze
 1570 r. 1570 r. 1570 r. 1570 r.
 1570 r. 1570 r. 1570 r. 1570 r.
 1570 r. 1570 r. 1570 r. 1570 r.
 1570 r. 1570 r. 1570 r. 1570 r.

24 A 15 (1570 r.)
 24 A 15 (1570 r.)
 24 A 15 (1570 r.)
 24 A 15 (1570 r.)
 24 A 15 (1570 r.)

W r. 1557 brał przez pod uwagę, stawiał ją jednakże na dalszym planie w programie przygotowań wojennych i zajmował się nią ubocznie, oglądając się na Księcia Albrechta.⁴⁸ Nie miał dotąd najmniejszego doświadczenia w tym zakresie, nie dysponował koło siebie ludźmi, którzyby się znali na tem, na Gdańsk nie chciał widocznie silniej nalegać ze względu na oreciwaną stamtąd porządek. Z tych przyczyn nie przyszło do utworzenia strażi morskiej ani w czasie wojny z ~~Prusami~~ ^(Inflantami) ani w kilku najbliższych latach.

48. Przewidywał, że różne doniesienia o posiłkach z Prusy dla Inflant były przesadzone. Mistrz Fürstenberg rebrał ledwie kilku-tysięczną siłęj w rezultacie musiał kapitulować przed wielką przewagą przeciwnika, bo przegrana groziła nieuchronnie, gdyby doszło do walki. Dla Zygmunta Augusta byłby ten sam ~~wynik~~ ^{wynik} z floty, ~~nie mógł~~ ^{nie mógł} jak i bez niej.

~~Przewidywał, że różne doniesienia Albrechta Albrechta i innych książąt z Prusy były mocno przesadzone.~~

48 Przewidywał, że różne doniesienia o posiłkach z Prusy dla Inflant były przesadzone. Mistrz Fürstenberg rebrał tak małą siłę, że kapitulacja była jedynym rozsądnym wyjściem. Ostatecznie więc brak floty nie miał najmniejszego wpływu na rezultat, osiągnięty przez Zygmunta Augusta.

Karorie 1568

6 Paul Weyener }
5 Wolf Munchenbees } S. 5448 = U 140E

4 Konrad Munchenbees | iur. Jahr Kapitan priuli
offiziant: 20 Konventualen
i. Glanz

3 Marcus Wille | Konrad 26 10/4 1568 priuli
den Kündigen Ausleger Marcus W
betzler dem Jahr Konvent.
Mund und dem 24. 1568
U 728 D = S. 5334

2) Jan Claussen = Rose, Gravt. 300, 94-99

1) David Niekman

~~David Claussen, iur. Jahr Kapitan priuli
offiziant: 20 Konventualen
i. Glanz~~

(baczności)

na nieliberaleństwo, janie' urosło z potygującej się
rybki rýgluzi do Narwy. Tamten król sam wystąpił do walki
z nim, zachęcał innych, Kettlerowi gratulował sukcesów
kaprów i najużytkniejszą rolę nalecał w urwanu nad tą rýgluzą.
Dowiedziawszy się w porządku 1560 r. o rannięionej wyprawie
obrytów Hamburga i Lubeki do Moskwy z towarem, w którego nie
brakło wojennego materiału, ruszył z nimi do tyłu z odpo-
wiedziem rekonstrukcyjnym, pnie rósłszy do tyłu w marcu do
Danii, Szwecji, Króla Albrechta i Gładka, wngrie. upomnięto
by przechażano tej rýgluzie, wiadomości do rýgluzi świata chrześcijańskiego.
W tymże miesiącu 1560 r. ^{na} ~~wyjechał~~ ~~z~~ ~~Pruski~~ ~~szepcy~~
zabrawiający rýgluzą do Narwy, Neustadt i Włoborga
szwedzkiego pod utratą dóbr i zabiciami karzelemi, u-
sredyjąc potrzebny ~~szepcy~~ ~~szepcy~~ rakaz cesarza Ferdynanda.

było to pierwszy krok w walce, kiedy po nie' prowadził do Króla
(Mozie ter' równoległe, z rýgluzą a w karowym razie w ciągu tego roku wydoszł, że wngry, kóringi)
uzbroići szepcy ~~szepcy~~ i wystąpił pnie rýgluzie uarewku, otrzymują na odpowiedź każdy z nich
rýgluzi wewze do. nie' ~~wystąpił~~ ~~szepcy~~ ~~szepcy~~ Kettler

ze swej strony równoległe z zabiegami dyplomatycznymi o pomoc cesarza,
Danii i Szwecji ~~szepcy~~ ~~szepcy~~ ~~szepcy~~ razizza Kaprów
i w maju wyjechał kilka patentów, upowiadających
do strony na morze pnie Narwie. W werbowanym
zastępie ~~szepcy~~ ~~szepcy~~ inflauchsisz kaprów ~~szepcy~~ ~~szepcy~~
(wrote) ~~szepcy~~ ~~szepcy~~ strażnicz morza Czynnica Augusty Ma-
teusza Scharpinga, ~~szepcy~~ ~~szepcy~~ ~~szepcy~~ ~~szepcy~~
~~szepcy~~ ~~szepcy~~ ~~szepcy~~ który ^{wyszedł} ~~szepcy~~ ~~szepcy~~ patent
18 maja na starcie u Kettlera, na Statku Czynnica
jako kapitan. Razem z nim idział tam inny
Czynnica, Michal Figenow, również przyręty kapier
Köleuśki;

Z.A. - Elvib 3/11/1588
Zej rancit Grauer.
neker vlane ubermut
zariski niemyjame
posygg. Augji. niemyj
gyzi on rancat igly,
30 R. S. 5298 = 28, 116
Or. Britisch Museum
Por. Warschauer o.c. S. 25
i tabie calendar of state
papers, Foreign Elizabeth
8 n. 2044

1568 Zabrane olggy

Kolberg - Est Soulags uacs invocant 1569
Mody vyagrace per kapov kaba obvra
w ulicybe lato (1568)
2453 Vott za 10 Talarov, ubramia, zivusoi
Schute, jezuko etc. Zar zceruani
jetevoj z poskot. svutu z 30. X 1588
kapat ies froib. kolo Boruholm
v uicerej vor Simoni z Judac

Lub. - Est. 20. XI 1568 2453
spasie kapov shary
kromy neygg tolygy
kapovit. havel i igly
30 N. Mentzsky
shary

Lub. - Est 22. XI 1568 2453 (to jariale nie rozgy.
tu olgygy.)
Kapr zabrany olggy, mely obra
va 30 i 4 mile over Wilke Schesnahe
zur explorieren i na usages unter dem Kreutzroste
aus Julij J. Wisnas u. Roston uavrostov
melykas, tarcie kol Boruholm, pod udsem
visti. Etz lre Schiffe uavrost

Seweri postau. kotala kv. jemel z dru. ostat. parir. 1568
v uicemyeranie v roblin blokhaus pyriet kapov
Simus Hendrichsz i Klaus v. Flusen i karali
va redz. Na drugy. jeni do Ruca gre potvrditi
ni zabrami, a mysleny kotajeme zeu Malborg
stare jenas z Abo. vziie: zivusi, stedy, telaro etc
Simon Larsz zeglan i tovarnyne - so kago?
pyrieu spis zobr zabr. Olgyg. 2453
(ber dary?)
Bostadim 250 tal. uacne Derpta nebrdegy
napes Jaim Angelfeteri, do Narogy uavrostov
jancim. Oalsy kapvy vziie rary
2453 Lub. - Est 21. XI 1569

~~2 30/11/1568 Karol IX - 29
'mafi vrcak lith.
Suomin z Roucu
okrsti le soleil, vzydy
v vore z Narvy na
votnes dvidylyt
per 5 okz. gt.
vztyi i otmotovai
53, 630 = 99 S. 5283~~

Lub. - Est Olgyg 2453 12. XI
uavrostov zabr. kapr. Dautche over polenske
Freibewer Zolrty. Najerup Schotfer
Henry Friese, un drugim Carsten Beevelyn
vrci slovie i cyffell to Narvy - uavrostov
i do vas pyppov.

Jongen von Sleimbach - Est, Karokls Borstell 10. 12. 1568
[man ale toto olgyg] kapvy mi uacs. voluy uavrostov
vrci. zeglan kort dinkel, hart au der Lidman
vedo Narvy. Ja v voregy uac mi moi usigizta
von Lunnenburg. Nato olggy eie uff der Kunig
Reichs Polen stomen ale uac uavrostov, vrci
zavrymny. Broniv moyz zeglan i tovar. To dubeh
2453

2453 Olgyg
{ obvy Lub. i kapvy - so rarty lub 19. XI 1568 jenu olggy z Fleunigien
Jwern kann vrci i gt. vrci z potvrdi do Narvy i do Est.
drugy okrst z zegl. Juhoben Siurdey, nadto 4 olggy:
Carsten Beehelium, Peter Roters, Henry Friese i Gymerman
Teokry do Narvy vrci olgyg im sollichen cursu
uavrostov vrci i otmotovai 6 okz. ni do Beschelt
na uavrostov vrci i otmotovai 6 okz. ni do Beschelt

Ten sheet, poruczaisc oledic' owy floty i iysci, iereli: podpysie
 do uiepryiaczela. Dla chytca, doo'dcoir i'zadoyi' wyuzaga
 of wyzstoy woluoi: reqlugi i' polubty okazywania pomocy
 i' uoleuiccia of uuellyig apbat. ~~Mie potajsa~~ ^{nie} ~~nie potajsa~~
 tu, ~~nie~~ i'uscrey' das u' poziciejnyis' karcuicis' kapersobrac,
 ani' ceurysza ~~achotkita~~ ~~stowitelsy~~ ~~uacim~~ kapracy ~~do~~
 kaptaua obytia, ani' uaruchoi' obuty' ani' uawoi' ~~solbatuic~~
~~stowitelsy~~ ~~ole~~ i' uicicua' uroga. Ooy' ~~ceurysza~~ ~~ceurysza~~
 uie' bula' prypathoyz: krol' uicil' ~~potajsa~~ ^{uolat} ar' do uearoa
 1562 rolym z Moskwy i' ~~ceurysza~~ ~~ceurysza~~ ~~ceurysza~~ ~~ceurysza~~ ~~ceurysza~~ ~~ceurysza~~
 potowicnego wyprawaia jej' u' ~~ceurysza~~ ~~ceurysza~~ ~~ceurysza~~ ~~ceurysza~~ ~~ceurysza~~ ~~ceurysza~~

^(ni' danylo) ^(jakto p'owic; nikolowic; i' d'ostoi') ^(u' rancieyscia kapra)
^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra)
^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra)
^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra)

nieporistauis' realij. ~~Pras~~ ~~Polobuier~~ ~~brach~~ ~~obuiccia~~, ~~ejakoz~~
~~to flote chodit~~ ~~Humany~~ ~~si'ostoriceisicis~~, ~~allam~~ ~~ale~~ ~~na~~ ~~dwone~~
 polskim piericauo solne, ze u'tym roku ~~uzryli~~ ~~do~~ ~~Moskwy~~
 Kupcy z Hamburga, Lubeki' i' Anglii'. Jakic' byly' i' u' uicije
^{u' rancieyscia kapra} ^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra)
 krola, ~~poragajemy~~ ~~z~~ ~~firma~~ ~~ratciur~~ ~~ko.~~ ~~Albrechta~~ ~~do~~ ~~dra~~ ~~Gils-~~
 Leima. ~~Chotido~~ ~~o~~ ~~to~~, ~~z~~ ~~ratciur~~ ~~gtaudha~~, ~~stowitelsy~~ ~~stowitelsy~~
~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~

^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra)
^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra)
^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra)
^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra)

W kuroym rancie' ~~Alaudh~~, ~~nie~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~
~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~
~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~ ~~u' rancieyscia kapra~~

^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra)
^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra)
^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra)
^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra) ^(u' rancieyscia kapra)

1567 Zabrawa obedy

inwiel' pectai do Est. albo Rigevalde. voranets' wozdy einmal
zwe wozdy udeprn. i mychodig itro aus feurclante
Fracht vranowicholme, 3 rahi korleder, v karidej
8 decher ochseheute, rarem 25 decher
1 para kaffe, 25 fass tran, 28 1/2 ton Butter
12 yimer growerke in eius golttschmide
gesellen, Na drugim okupie 12 fass tran
1 para buckke, 37 becher 2 10 shraun
woleni. slawowani z' stary z' i estawian
lub grie rechej komoane k' r' l' u' u' u'
Buch 44, K. 9 10. V 1567

Florum - Est
31/12 1567
is sa w' p' t' u' t' a
zabrawa obedy
ferilpaw.
S. 5257 = 53, 127 = Kernkamp S. 220

8/18 1567

sin' seerwo
s' d' o' e' o' p' p' u' n' n' e' m' i' o'
7 obr. kor. 1 bren
na kotowar
K. 24 A

2, A. - Ebr. 13/7 1567

u' p' p' a' n' e' t' o' r' i' z' e
t' o' m' m' e' k' a' p' i' t' a' l' e
p' e' e' i' r' s' z' i' c' h'
k' o' s' t' o' w' n' i' e' s' s' a' k' i'
u' o' o' b' e' r' n' e' s' t' r' a' t' o
z' e' k' a' p' i' t' a' l' e
einige englische
schiffe 53, 623
= S. 5169

Ebr. - 2A 1. XI 1567
stary z' na d' y' d' a' i' o' n' a
w' o' y' o' i' m' e' r' s' u' g' l' i' t' o' m'
v' n' a' e' y' p' l' e' w' i' e' i' w' o' d' o' B' o' w' o' s' a
28, 141 = S. 5233

Treici' obrst. Hans Ludwigs z' iglan
z' apaw 9 albo 10 unit of Rewla
per kapow. Frachtowar Heruan
von die Grave 2 Auttorff do Rewla
Heruan von die grave ein Kaufgerelle
z' eruan z' byz' w' y' s' l' a' y' t' o' N' a' r' i' z'
2 Naryy do Rewla 2 towarem. Tego
z' e' g' l' m' i' a' l' p' o' d' a' i' s' t' a' u' t' o' r'
do Amsterdam. koto Rewla
ch' o' w' e' e' i' s' t' l' u' b' u' s' e' u' i' n' s' t' a' u' e' i'
jed komoanai. i' g' l' u' s' u' a' t' o' r' a' z' e'
kurgr. Bajer shwem. Hans
Hemesberg ein studiosus missiggr
z' i' n' i' c' u' i' e' m' u' s' e' l' e' g' o' u' a' u' t' e' r' t' y' k' o' u' b' r' a' c' i' e'
i' u' n' y' t' i' n' v' R' e' w' l' a' d' a' s' m' u' H' i' e' r' o' s' t' o' l' e'
2 Hamburga 9 fass ~~pro~~ talk
by widio do Amsterd. Buch 44 K.
10. V 1567 9-10

erwartig obrst. z' iglan Euvelaus von Hannover
z' a' f' r' a' c' h' t' s' o' l' e' z' o' N' a' r' i' y' 2' A' m' s' t' e' r' d' a' m'
n' i' s' t' y' k' o' t' o' R' e' w' l' a' r' e' r' k' a' p' i' t' a' l' e' b' o' t' e' l' e' w' o' k' o' s'
m' a' u' a' k' r' i' s' a' m' e' s' o' b' r' o' - 4' a' u' g' e' l' s' h' i' e'
s' a' c' k' e' n' i' 7' t' o' m' m' e' H' u' w' a' u' t' u' s' z' e' l' e' w' o'
k' a' p' i' t' a' l' e' i' u' t' e' z' o' r' t' a' s' p' r' y' p' r' o' w' i' d' o' P' u' c' h' a'
s' t' o' r' k' a' p' p' e' n' - z' e' r' u' a' n' i' o' b' a' y' s' l' u' b' u' s' e' i' s'
z' e' n' i' s' t' a' w' i' s' g' r' i' e' p' a' u' o' w' i' k' o' m' o' a' n' r' e' d' e' s'
i' b' u' r' g' a' l' i' e' m' u' s' t' a' l' i' r' e' s' ~~P' u' c' h' a' 44~~
s' u' g' l' i' k' k' l' o' t' u' a' m' e' n' z' e' r' u' a' j' e' t' o' i' t' a' k' 10. V 1567
Jan Perfej 2 s' u' g' l' i' z' e' r' u' a' j' e' t' e' i' d' a' l' i' r' e' s' u' s'
ter' f' r' a' u' c' a' r' K. 10-10v Buch 44, 10. V 1567
z' e' s' o' l' a' f' r' a' c' h' t' i' s' a' z' e' s' u' s' i' z' i' e' g' l' a' n' z' - w' i' n' y' d' a' l' i' r' e' t' y'
ci z' i' g' l' a' n' e' z' m' a' l' e' s' t' M' i' n' s' t' e' r'
Reval

25/V 1567 Amiral Effwert Bilde zu Bawnholt - Est
i' n' t' e' r' w' a' n' d' a' s' i' n' k' i' n' o' w' a' t' i' o' n' e' j' r' e' r' H' e' r' m' a' n' n' F' l' o' y' e' r'
k' i' t' o' r' g' m' i' t' g' e' k' a' p' e' r' t' e' i' t' s' w' e' d' i' s' c' h' e' n' s' c' h' i' f' f' e' n'
p' r' o' u' k' a' p' i' t' a' l' e' z' a' b' r' a' w' a' s' o' l' e' z' t' S. 5142 = 53, 954
(Floyer = kaper v' s' u' i' b' i' e' d' z')

burza, Lubeki⁶¹; Anglii. Jakie były intencje Króla, porażony
 z pisma radców Króla Albrechta do Dra Gilsheima:
 chodziło o skwipunek okrętów ^{przez kaprów} w porcie gdańskim
 przeciw regludze narewskiej.⁶² Gilsheim przedstawił pa-
 tenty burmistrzowi Ferberowi⁶³ i zapewne omawiał z nim
 lub z radą całą sprawę, nie wiemy jednak, co wyskazał,
 Morina przypuszcza, że Gilsheim nie oponował, gdyż
 w tym czasie ~~Wettler~~ sam występował przeciw tej regludze
 energicznie, donosił Królowi o wypadkach jej upra-
 wiania⁶⁴, nie miał nas jeszcze nie miłych świadomości
 z kaprami, jakie mu przyniosą najbliższe lata, by na
 tej podstawie sprzeciwiać nie zbrojeniu okrętów na wy-
 prawy z portu. Przeoczyście - w ciągu drugiej
 połowy 1560 r. zbroją kaprowie statki w Gdańsku⁶⁵

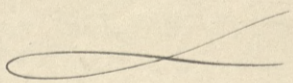
ale porostają nadal na usługach Kettlera⁶⁶
 i pod jego ~~przywódcą~~ ^{i pod jego przywództwem} ~~przewodnictwem~~
 przez Króla, nie ~~zdają~~ ^{miały}, jak się zdaje, praktycznego zastoso-
 wania, może z powodu berminicznej formy, skoro
 kaprowie legitymują się i po lipcu upowazi-
 nieniami mistrza⁶⁷. Zygmunt August nie przyjmuje
 ich jeszcze bezpośrednio w swoją służbę, chociaż
 wycera opieki jako swoim poddanym, którzy
 pomagają objętemu jego protekcją krajowi,
 Mateusza Scharpinga i terazowie dowódcą
 okrętów mistrza⁶⁸ i tak go tytułuje aż do
 kwietnia następnego roku. Wśród gdańskich ka-
 prow Kettlera kapitan Scharping dał najwcześniej
 się znać o sobie, bo zaraz ~~z~~ w roku wejscia
 w służbę ~~uzją~~ statek z towarem kupców lubeckich

61 Tamże, Zgym. Aug. do Gd., 6. VII 1560; Danziger Inventar
 (Bimson) nr. 3797, Gd. do 2. A. 20. VI 1560
 62 Por. nota 59
 63 Tamże, napis na odwrocie ~~na~~ patentu królewskiego: Literae regiae
 ablatae Dno Proconsuli Constantino Ferber per... Gilsheim... 30. VII 1560

24

burza, Lubeki i Anglii. Jakie były intencje króla, poznaliśmy
z pisma radcy księcia Albrechta do Dra Gilsheima: chodziło
o możliwość ekwipunku okrętów przez Kappow w porcie
gdańskim. Czy Gilsheim wyskoczył na to zgodę, ~~był~~ ^(senat)
nie wiemy, ale ~~nie~~

Zakończony jest także każdy wyskoki zabezpieczenia
przed ~~wybuchem~~ trzęsieniami w Głuchem, ~~które~~ mu
był stało. Wzrost 6. II 1567 wzrost go król w ~~was~~ pro-
szęby i opieki na jeden rok i ~~stwierdził~~ swojej
poddał jurgadykacji. Gdy mimo to ~~Władysław~~ ^{sewał} ~~urlował~~ ^{grono}
się wznosił obrętu, ~~Władysław~~ ^{Władysław} usprawiedliwił się, że
dubeczka potoczyła się w ~~was~~ ^{was} król ponownie
~~Władysław~~ ^{Władysław} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował}
teusze ~~konotowawczy~~ ^{konotowawczy} polecił ~~stwierdził~~ ^{stwierdził} ~~Władysław~~ ^{Władysław}
przed sobą ~~został~~ ^{został} jako ~~urlował~~ ^{urlował}. ~~Władysław~~ ^{Władysław} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował}
~~Władysław~~ ^{Władysław} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował}
seus ~~Władysław~~ ^{Władysław} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował}
nasłaniając się ~~Władysław~~ ^{Władysław} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował}
Je ustąpił trzęsieniami ~~Władysław~~ ^{Władysław} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował}
wpłynęły ~~Władysław~~ ^{Władysław} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował}
nowyła ~~Władysław~~ ^{Władysław} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował}
~~Władysław~~ ^{Władysław} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował}
mista ~~Władysław~~ ^{Władysław} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował} ~~urlował~~ ^{urlował}
coś więcej.

1566 Zabravky

Jawisi Klaus Dröseler ztem, ze wright etaliche
gefangeue welche Koer Nt an Schweden audliegere
sein, jah to widai aus seu überreichten
schreiben ruersehen. Co ma robic dalej.
A. Com f. 48, 7. X 1566

M. Scharping osharia Dawida Kriega van Berlin
ze jedito do sw z iungym pisme. Prosi
o dobra krole mywidro seu kowigle
fisco verlustig zu teilen, owarowu
monowoty na wasi, porieremie
A. Com f. 49 20. XI 1566

Jawiseg ped kawonjs, skenick Meyer z Lubek u sprawie
obrytu ztozarem Fryd. Knebel z Lubek rajcy
i i. kilku. Tsumacy, ze o. jechad z Marwy
Kolo Boruholm cheseli w ryzowosi ni zaopatnje
Prosi by ni uie spicelom z Preistellum
oersi o widro kowonie, len, suby, talch
a z Lubek widro do N. sol i sledie
Kom. wstynmye mettelum dopozoru-
meura zhotem. Dobra do spicelena i in-
wlewarowaja. A. Com K. 50 19. XII 1566

Komita do wola u sprawie obrytu rajcy lub.
Knebel i kilku Lub., kory z Marwy wshutek
stozom tu zartest. ~~...~~
Rabunjs' tego rajcy w walce re sw.
armowala lub. arematy, dobra ufta
zinculowaja. A. Com 50-2, 26. XII
1566

Kupiec z Srecciu Michel Bahll tsumacy oi
by mura kawcy z widro dobra i ze obryt schy
lach sei. Substytut fischasow krol. oiwatca
ze uia rochar dobra do spicelena. Kupiec
tsumacy ze swoesi wftigo piewoz. Blatego
mychastu ze ditokholm. Komita uato
ze dobra uie uaprowne u augeci albo gtyly
skotkuedala by, w spicelena, ar' myfrie tu
konarow i fischale krol. ~~...~~
ale ni w boncu zawredy i gody kst ko-
uawwego porowuwal z wisanem fischas,
ze borie opravow sa 260 tal. uussal
zei ootai 50 tal dla wisanu fish.
A. Com. 30. XII 1566 K 52

Pisam Karbu kasper - A. Com. K. 52 v. 1566
Uerfeldt mozi regobrot uwarow Komitanen
in causis fisci. Jest fiscalis' krola
A. Com. " Juria K.
Extantia au ortowabent 1567

sprawa obrytu Clausa Marksa z Proton.
ze do sw - mony fischale mygli myrygs.
Fisk. goty zis. A. Com 29. VII 1566 Juria K.
mazi re myowt ze sw. i lerij, uo redi
Cry moze ukadai sij z fischale...

okraj na 30 d, datowec
Komis - ZA 26/12 1566
Flaus, sester, Tacy
Grony z Anweyung.
Komis - 2A 26/12 1566
Knebel obowoz to fischum 200 tal
buloz na konfiskats albo
zay-saty 300-400 tal. i rebj dy
Knebel obowoz ze uie porerici
Do N. K. amie woty. Taz zasoga
iul; pelagat
dwišteso wotwarys ni za ntu
na zarys' wotwarys by puzici.

7. X 1566 Hase Jan Treseler
ztem, ze wright jabs'icow
Kilku / Kory z aus-
Lieger krola zrewedk
jah to widro zisch
Co robic dalej
Acta Com. 24 A 53 K. 48
407

A. Com. 24/12 1566 Jurine
29. I 64
Sprawa obrytu Anglika Wilh. Dixen: Anglika
mazi re myowt ze sw. i lerij, uo redi
Cry moze ukadai sij z fischale...

w odległości 10 mil od Rewla i odstawił go do Gdańska, by tutaj u siebie korzystać z łupów.⁶⁹ Lech poszkodowani odnieśli się do dubekiej skargą, za ras do Gdańska i wymogła u senatu arestowanie okrętu oraz interwencję u Zygmunta Augusta. Scharping pilnował ~~zdrowia~~ i apelował także do króla w jej obronie, postarali się jeszcze o wstawienie Kettlera i księcia Albrechta.⁷⁰ U króla poszło dobrze: wydosłał nakaz zwolnienia okrętu i wydania mu do dyspozycji ~~Włochów~~ ~~z tem~~ z tem, że poszkodowani mogą go porwać przed sąd królewski.⁷¹ Otrzymał więc wyjęcie z pod jurysdykcji Gdańska w tej jednej sprawie. Zakrwawiał się również koło wyskapania raberpiczenia przed trudnościami w Gdańsku, co mu się udało. Aktem z 6. II 1561 r. wziął go król w protekcję swą i opiekę na jeden rok.⁷² Gdy mimo to senat gdański wrabiał nie wydać okrętu, usprawiedliwiając się, że arest byłoby dubeczanin sądowicie, król narządził wydanie bez poręki i pretensje poszkodowanych ~~z~~ polecił odesłać przed swój sąd jako właścicieli.⁷³ ~~W~~ ~~konoty~~ ~~z~~ ~~pryoryny~~ ~~kaprów~~ ~~poniższych~~ i pojawiające się protesty sprawiły, że senat karał im opuścić port, ale nie słuchali, masłaniając się patentami Kettlera. Te wstępne trudności, zacznie z innymi ofiarnikami wpłynęły na zmianę stanowiska Zygmunta Augusta, skłaniając go do porzucenia roli opiekuna strażniczoj morza Kettlera i przyjęcia innej - ich bezpośredniego zwierzchnika i mocodawcy. Oto bowiem w r. 1561 mnosił się alarmy na temat reglugi narewskiej. Ani usilne zabiegi Inflanteryków ani zakazy cesarza Ferdynanda i Zygmunta Augusta nie powstrzymały wyścigu pływ.

69 Jamie, rkps 53, 957

70 Archiwum B. w Królewcu, rkps 56, s. 333

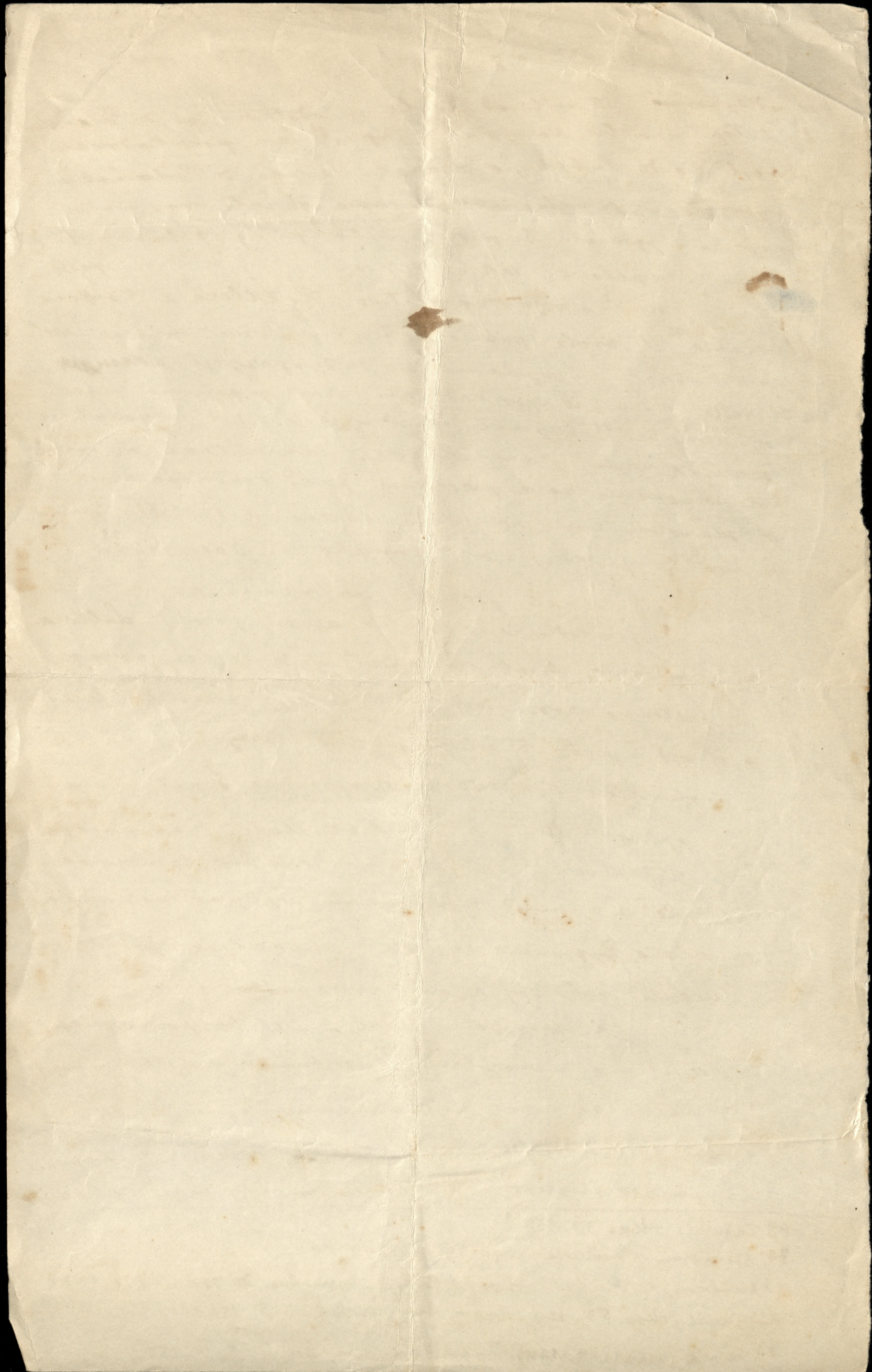
71 Archiwum w Gdańsku, rkps 53, 129, Zyg. Aug. do Gd., 27. I 1561

72 Jamie, rkps 53, 129, Zyg. Aug. do Gd., 6. II 1561

73 Jamie ~~Włochów~~ Zyg. Aug. do Gd., 26. IV 1561

Siome

Słowiane i weteran kaprom mer Gdansk

~~Wrocławski Strażnik~~
Wrocławski Strażnik

Zegluga narewska wyskry ~~Wrocławski Strażnik~~ wstawił
Obraz Kawentów pojedyńca si Augieloy Kupcy.

Nai unluie rabięgi Inflantowid ani ~~Wrocławski Strażnik~~ ^{zakony} Ferdyn -
uanta w 26. XI 1560 nie ~~Wrocławski Strażnik~~ i Zygmunt

Augusta nie ~~Wrocławski Strażnik~~ ^{wysci gu o 24 1K} ~~Wrocławski Strażnik~~, 2 Wiozuy 1561 r.

^{jak zwykle} Lubecrauc ~~Wrocławski Strażnik~~, gotuyś obryt, u drozgu da

Narwie, inni ~~Wrocławski Strażnik~~ stawiać wracaci,

Wiesi o ~~Wrocławski Strażnik~~ ranybad Lubecrauc przychodi
na roci polski. Król ~~Wrocławski Strażnik~~ ma informacjje w krotkij

ze cośnie wiele obrytów potyria ka ~~Wrocławski Strażnik~~
Kraimie. Zbiega si to ~~Wrocławski Strażnik~~, nie zwia-

domoij, ze ~~Wrocławski Strażnik~~ nie chęz pozwolci
kaprom rumy'ia ~~Wrocławski Strażnik~~ Lubecrauc

Jani si u króla ~~Wrocławski Strażnik~~ kaprom

Mut. Scharping ze ~~Wrocławski Strażnik~~ o zatrzymanij

zobycany obryt. ~~Wrocławski Strażnik~~ ^{melwaj's tamwioy} ^{melwaj's rionny} ~~Wrocławski Strażnik~~ ^{wpawcia} ~~Wrocławski Strażnik~~ ^{wpawcia} ~~Wrocławski Strażnik~~

uistia ~~Wrocławski Strażnik~~ Kettlera, ~~Wrocławski Strażnik~~ ^{wpawcia} ~~Wrocławski Strażnik~~

zocciu umacniajacy si u ~~Wrocławski Strażnik~~ i siegluie

iregl. ur. ~~Wrocławski Strażnik~~. W tym ~~Wrocławski Strażnik~~ ~~Wrocławski Strażnik~~

specjalnych rubryk w schemacie, jak dominium maris, portus restauratio, sublati Narvica navigatio, karnacrając pod niemi w jednym słowie, czy dany kandydat odpowiada ^(tym) ~~tem~~ wymaganiom. Rozprawia się też z partami przeciwników, starających się osłabić wartość francuzkich obietnic na temat morza, floty i handlu. Całe swe wyznaczenie wiedzy w dziedzinie morskiej wykuszczył w „Rozmowie Kruszewickiej”, piśmie, w którym bogactwo treści mimo ograniczonego z natury przedmiotu idzie o lepsze z lotnością pióra zręcznego publicysty. Dialog toczy się między Piastem i Gościem, orywiście o obecnych berksrolawie i kandydatach. Gości, t.j. Solikowski przy osądzie różnych kandydatów bada ich przyteczności dla państwa z kilku punktów widzenia i, jak to zawsze dotąd czyją, zastanawia się, co na nich ryska dominium maris, ale tym razem krymi to wymowniej i dobitniej. Na ~~pa~~ króla swojaka nie godzi się z różnych względów, bremby ten „somator” odprawiać poselstwa na cały świat, albo jakoby ~~był~~

Dziennik... rozrozmie przystąpi na obywatelstwo polskie

Potobny, Tadeusz, miast kapuz - karstau obywatelstwa

od swych towarzyszy obywatelstwa. ^{zawsze} Jui' w' tej, ^{zawsze} recenzyjonej, postaci

istnienia patrons Sebalt Roman (Sebaltus Romanus, ^{raportu egzaminatoru} Sewolt Rahman) 7. lipca 1861 r. ¹⁸⁶⁵ Od czasu wy-

dania ~~tych patentów~~ muzea bról kapuz na zwoty,

Scharpięga ~~1861~~ 4tymybie // praefectus navium leo-

stratum ^{tu wzmianka 1563} ^{użyta kamoi u patros} ^{Do wzmianki}

ramy organizacyjnej

~~stabskiej~~ organizacyjnej nie mylnie, ¹⁸⁶⁵ ¹⁸⁶⁵

mimo że komercyjnie unowocześnienia rozwiąz straw, wymaga-

jęcej zich stabilności, zwłaszcza ni ciężko odniec

i potrzeba zainteresowania to proś wyjścia z nieuregu-

lowanego stanu. ^{kontrola} Mysiąc o tem kosthaj zawracal si

a propozycje o drogach z si do pracy sejmu z o strani organizacyjnej, wywołano

uz rozporządzenia ponieważ przystępy wsch z obrotów kapitałowi

stachoi ni z pracy z o strani organizacyjnej, wywołano

z u z o strani organizacyjnej z o strani organizacyjnej

z u z o strani organizacyjnej z o strani organizacyjnej

z u z o strani organizacyjnej z o strani organizacyjnej

z u z o strani organizacyjnej z o strani organizacyjnej

z u z o strani organizacyjnej z o strani organizacyjnej

z u z o strani organizacyjnej z o strani organizacyjnej

z u z o strani organizacyjnej z o strani organizacyjnej

z u z o strani organizacyjnej z o strani organizacyjnej

z u z o strani organizacyjnej z o strani organizacyjnej

duhovci 1566 ~~1566~~

Hans v. Hirsau } Scharping jako ich neznomocny
z Hans Heigelbeim } zici medali dobra komu z kroleva
ilvten adyob premiare ta
v ungrie.

A.com. 49
20. XI 1566

M. Starost y A.com. K. 50. 7. XII 1566

fectus navium nostrarum ⁸⁰ W r. 1563 razmuje się ponownie
~~na~~ straż morską pod updywem ratargu z Erykiem XIV,
Królem szwedzkim, grożącego wojną z tym nowym rywalem
v Inflantach. Formalne wypowiedzenie wojny upredra repre-
sjami, skierowanemi wnieciw handlowi szwedzkiemu i w tym
celu utwierdza dawnych ochotników, upowazniając ich
do akcji nie tylko wnieciw Moskwie, jak dotąd, lecz także

⁸¹
i Szwecji, mianuje też jenre jednego dowódcę okrętu
Rud'lda Alhornna, który miał je ekwipować w G

Podkreślić tu trzeba, że razmuje w latach 1563-1564
obecnie tworzenie strażi morskiej w G
12-letnika w Knieściu Albreckcie pruskiemu
pierać kapiów, występował z inicjatywą
Króla do wystawienia floty, ~~która~~ spędnę
dobną rolę, jaką raczył w latach 1556-

tor Dr. Bodniak

Kórnik - Zamek

=====
Wojew. Pozn.

Mitgenomene Tarnen nam. Amsterdam - ES 20/12 1565

~~1565~~
D. 4601
= 53,121

okryt kaurata Schütz ^{de Niverpi} » der fliegende ^{eserit}
v irone re sw. - 2 P - v d r v i s t y 28/11 1564 per
polnisk, kapron i do sucha. Takie tam uniduy sy tovary
Sueirn i Lossonsa z obrystu bei Kela auf der
Fahrt von Schweden geschei-
terten Schiffer.

Franciscus van

Wtyś obolowociał zalecał ni utrzymaciu kapron
i poparcie ich niadań. ^{z d r y t t} Hózi. 29 kwietnia
wyhoty z kancelaryi krolowskiej u G. leui nowe patenty
kaperskie, teraz jui imienne. Wydzaliżi dwaj
zauat uam jui kapstacowie Kettlera M. Scharpsey
i Michael Fryeow, opow ucy tresi, Marcin
Preuss, jak tamci, obrwatel Estauha. Dokumenty
te, ~~z d r y t t~~ nowowobnawicze v tresi, nie róziuy nig
rol tym wygletem od dawnych z lipca ubiegłego roku
i tak suau opytusnowo obrwatyl cele akcyj i wroga,
jednakże zaveray's v pricwiczeniu do uicł staruisto
Kapra w odpowiednem miejscu (mijdy kanc nawiem a mari
commissimus). Zobucem pricucem z uatya lub pocz.
wrewoa porienyb kól ^{v l a d y s y s t o m i a z} ~~v p r e t y~~ ^{v a m} kancelacoi' gó
Jauoi' Konce ^{v p r e t y} ~~v a m~~ ^{v a m} und Scharpseyow orar
wego brewiyu i obrystem, ~~v a m~~

Politaym wyarem uniauy stowuhen hals do kapron
jeni nowa, rozne nowa forma patentow, wprowadzow
od / lipca 1561, fortana ni uacy dozwiczenia
wrewoa tresi: bez kumary, kumelnicowa atoli
nawocicem uo kapron robotizrau, i d r y t t e s D y o r n e y e s
z k r o l e m j a u s z o r e n s k u s t o w e n ; K a p e r w r e m z a b r a n e
u e u o n n S u p y u d a w o n i w p r i c u c o n e m u u n e s t e l e t o n i
u r o l e w o d n e m d o u b a d a n i a u n y z a i s c i e u a s g u o t a

Franciscus van

Fr. II - list 21. I 1565 mon o vztahu ciny /
Belaherren okystu korunnarwego
S. 4604
Craquey un 1564 pesunge, bo to styreni
1565 vopieno

1564 zabrane okystu

Verte

10 obyv lublenskych do ctyd 4. 10 1564 prony
o ustanoveni do, zaby se okysti v rade
z Naroy my gotlandji per polskega kapra
Jakoba Choly i mypro. do ctyd, mogli
vryshai 53, 957 = S. 4551
= S. 4552
teso Jakob Mollich i Jantresellen Hauptleute
Krola pol protestants, z rj is ctyguie per rgr
gt. z povoda jasnega okystu a do v
(med 27. XI 1564, 2, 159 = S. 4542)

S. 5820

2 obnatele nure - do ks, dom cu 1570 : mon o ustanoveni v et, a. vztahu okystu
v rade im per 6 laty, zui v rade polm' ruznari vztahu, ale est ne ustanoveno
byolue: Scharpung i breun biory dublenu, ali v rade
i imie polra pnylovnu z ruzji na g'radu
votay. Nic chq na ucove, v r. per rade
vovr, lez tyko biory dobra pnylovnu
do Estaudna Mirs. 29, 1564-43-8 = S. 4447
Et - Klet i Blhne 10/2 1564

Oct 16/3 1565 J. Grotten Berlin - Kupferr Jochim
von Muenching - mon o ustanoveni do v rade
zby pnyvno 80m zast. pnyvnu
do v rade z Hamburga
do Naroy, v rade v rade v rade
Oct 16/3 II - S. 4652

12/9 1564 Fr. II - list pnyvno 8 okytoi rade
Jochama Grybe z Berlin pnyvno on pnyvno
do Naroy S. 4547

Joan Grieben - list, 22/9 1564, Berlin: mon
buroi 80m holeu, v rade do Naroy
Belaherren i do et, mypro, obr.
S. 4548

Asyovata Sarua - list 12/2 1565 : 80m holeu pnyvno
v rade, hol, pnyvno, zby cabrane do rade
S. 4624 do Hock. 8. VIII 1564 per r. v rade obr. Tam
muriady zoi stredai ali ruznari pnyvno
muriady brai olemnu vach, butter
Flachs i ruznary po ceuad
v rade per rade. 22. XI 1564
iarent. 22. XI (!) ruznary do r. itovary ruznary

Wynenne Kapro i ruznary v rade v rade
jako v rade v rade
1. XI 1564 Gryhly pnyvno
z 8 hol. obr. i r. do ruzji
S. 4561 9. VIII bei Rischhoff 10 mil v rade do rade
v rade v rade v rade v rade

ponowienia. Najbardziej, celownicy orobostowca, przy
odruszeniu całej floty i duna aboji jest Mat.

Scharpung, który wem ni wygladam bratawsem.
odnosi się

Do niego ~~zwraca~~ w 2. August we wniatunij sprawie
kaperstos, o powetrowalegus wizer na waleryte i zgodce
z rangobucami spelusiumi, zatan, uigoroug pojednio
jednoroceg pchroug rornera z p. 1562 rohu
i ma stale wyprawy z pol jargst. Ostadna

na dorzycie, obejmujsc glesiem ~~stolarz~~ i towarzysz
pracy. Scharpung występuje ^u przed Gendhem jako

stary psluomocnik z ramienia ~~Kapitan~~ ^{imys} kapitanow
i wplyw na forum istowem, jest tez iguethicem

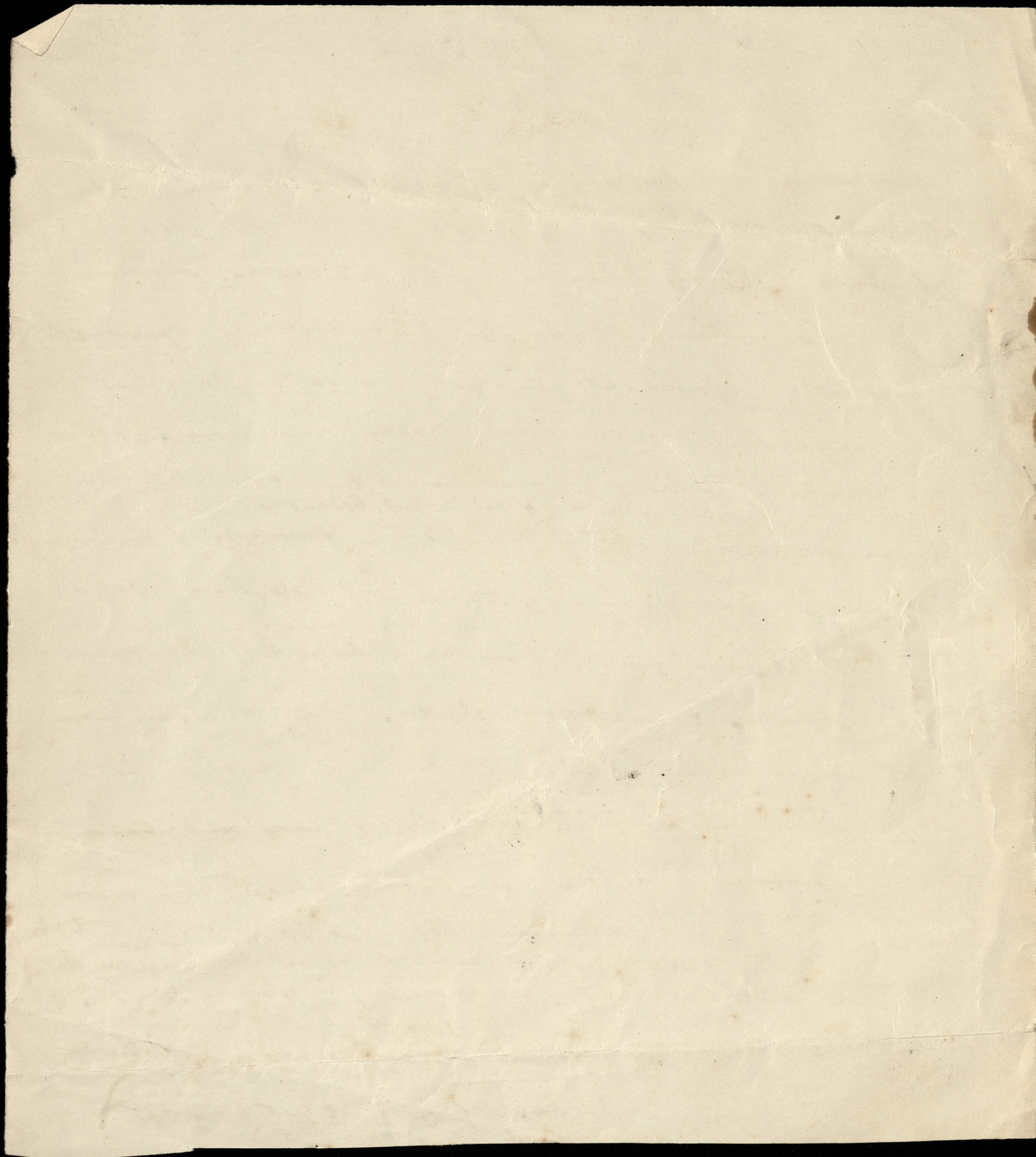
mudy nim i Kroleu, do ktorego mieraz ni
utaji onbidac. W nowej swicie ~~moze ni wyprac~~

~~owocow~~ rychto ~~moze ni wykarat~~ rezultatawci
goyi jiri u agogu 1861. ~~an 2000~~ (2 kontaband)

~~Robota~~ Roswiez u najblizszych latach ~~siem browie~~ zagruwia stala
zobont stuzi, imbuwajszay z Karowy so dzt.

~~stadium~~ ~~wytow~~ ~~poostad~~
W neregus ~~Kapitan~~ ~~wyprac~~ do konca ~~Kapitan~~
(Czynnie nocny o dury)

i jenu z Stefana Bat ~~berie~~ ~~XXXXXXXXXX~~
(Dopis)

(wierimie b. czynny udział w sporze jako jeden z głównych przywódców)
 grupa tych ~~niezadowolonych~~ ochotników najwcześniej skończyła karierę Karera ~~Marce~~
 Marcin Preuss. W r. 1562 napędził się pod Gotlandję
 i napotkał tam duński okręt, uderzył nań, opano-
 wał i przywiózł do Gdańska, towar rabrad, a ka-
 ptańa uwięził. Na ządanie duńskiego namiestnika
 Gotlandji właśnie gdańskie sądownictwo w areście
 razem z 13 towarzyszami i wytoczył proces o rozbój
 z oskarżenia poszkodowanych, zakończony wyrokiem
 na rok więzienia na rozkaz króla, gdy rewizja sądowa
 wykarad, że w tym wypadku napad był bezprawnym.
 Po zwolnieniu Preuss wrócił do przerwanej tak niefor-
 tunnie działalności, ale już w r. 1564 zginął w jakimś
 tłumie. ⁹¹ W latach 1561-1563 straż morską przedsta-
 wia się ^{jeżeli} niepokornie, tak pod względem liczebności, jak i wy-
 ników. Jest ^{niewątpliwie} ~~nie~~ liczebniejsza, niżby to można wnioskowa-
 wać z ilości znanych dotąd patentów królewskich,
 gdyż te ostatnie nie ~~stały~~ stanowią koniecznego wa-
 runku i jedynego uprawnienia do akcji morskiej.
 Król wydawał je na rygor, poratem jednak
 upoważnił wszystkich Gdańszczan do chwytania statków
 na rabromionych szlakach ku Moskwie, bez ograniczeń
 i osobnych na to zezwoleń. ⁹² Niektórzy ochotnicy wyskazy-
 wali ^{spólnie} patenty, mianując ich dowódcami okrętów bez
 oznaczenia liczebności. W praktyce właściciel kilku
 statków ustanawiał własnych kapitanów ~~z~~
~~z~~ ~~z~~ ~~z~~ jak to nie miało w dobie rozkwitu
 otwartej. ⁹³ W tym wąskim okresie trudno ująć
 nasilenie ruchu (w ścisłej cyfry). ¹⁷ W każdym
 razie nie działała poważniejsza liczebność okrętów.

90 Tamże, rkps 24A 17 (pernania Preussa i towarzyszy). Co do Mary. rkps 33b. 335, 50 (obrona)

91 Tamże, rkps 53. 129, Zgym. Aug. do Gd. 14. X 1563

92 Tamże Danziger Inventar, nr. 4453

93 Arch. w Gdańsku, ~~prok. B. nr 5651~~ rkps 24A ¹⁷ Zgym. August-universis) 20. I 1562

62 Hornum...
Inseln...
Küste...
Inseln...
Küste...
Inseln...
Küste...

AA f

~~v nejakej strane, ktoru... (prato 24) (poznacia) ...
 Ebyll schybnu 15 istorenia ...
 goumbu napredky ...
 ni obor, Fylenof ... stanni ...
 d uis ... Scharpogovi.~~

W neregnych ~~pratoch~~ octofubov ...
 karjy Marisa Orens. W r. 1562 zapelil ...
 pod Gotlandy jako Ostergaru, i napothavny tam
 stutli chyst uveny uau, opauoval i ^{widit} ~~prypravitel~~
 do Goumba, w quist tovar zabral, a kapitana
 uuzid. Na zblani stutrogo uauistuka Gotlandy:
~~pratoch~~ vlade glaudie ontridy kapra warencie
 vareu z 13 tovaru uau. Uydorauo im ^{u Glandu} ~~protes~~ o robaj
 z osharicua porhodouauy i skaraco za 2403
 Krola na rob vyricua, ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~
~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~
 vykaral, ie v dny vyprath ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~
 byb verpauem. Po zwoluciu byi uatal kaprem
 proleuom, ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~
 Fylenof v jalsim' amuleid v r. 1564.

W omariuuyes latach 1561-1563 strai moroha zarduo
 lirkou, iuh i co do vyushoi' abei' jnetstaria ni ru-
 pelue shrouie. ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~
~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~

Jest rapene lircuina, maly to moria uueoshouai'
~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~ ~~pratoch~~
 patem, nie byb, kouceruuy uauueuicem i' jetynem
 uprouuicem do rradania. Krol vytroual je
 na specialne zycuie, poratem jebus uprouuicem

1568 rubeanu obryt

Asmus Steinbruger kap i karpier Mumb
 projektowal rurem ~~z~~ kurs na Gott,
 w ryzki podroze suity. Dymydz' z uig wot
 czyst i tam lecei. Wpneli dwa obryty
 mychotyce, w ruzij k.m. ofteczas
 (Zermania Nertoga, szerecha Stein-
 Kruger) Puch 44 k. 17, 26.8.1568
 Nier k.m.

Johan von Rosenthal w ruzij z Auttorf z r Auttorf
 do Narychias pichar, postany rer Peter
 Hare. w ruzij rer Deutsche(!) do ~~Westerbory~~
 Stautar korekha do Stokholm,
 Puch 44 k. 18 v 13.9.1568

Asmus Gendtroesen wegen der Fourblase wdra
 z 3 schuten ~~on~~ mynkare swed.
 Zermania ruzijes ~~na zistand~~ Asmus
 na interogatoria Asmura: sicut dicebat
 z osemur i imne w Stegeborh i w Stokh.
 Kupoval, u Kaluane 5 1/2 r. os. jalo na-
 lerye do k. Magnus, w Stokh.
 Smetar Kapper, dierie i Linwant
 i kureit imne sobor, lery z Kalman
 upreidial: bys 42 okr. rarem. cysti
 rofchada do uwaru pom, om' ras
 do Rogewale z 12 okr. Chieci
 do lsd. icelan etc Puch 44, 19. 13.9.1568

Michel Kleinfelt gefurde kondtschaft
 wotyerne tyes 3 schute. Zermania
 z u Kalman suru okr. etc, om'
 prozowo lsd. Michas Kleinfelt
 Kapitau w ubicyly swarten
 uf dem Abent ara dan imne
 (= schiffer Marx w ondergd... z Finl.)
 i w ruzi obryt, lo do dny giej
 suity. w ruzi wel. z byt u Kaluane
 ana masbo, dnewo. Mtar passborel
 o krola Jaua do lsd. u Kalin.
 Kupachestrow byla, kotre do uwaru
 w ruzi go z okr. Michas Kleinfelt
 z suita z Finlandji, tyt u Kaluane
 mrelu karpowu Jaua do lsd.
 do lsd. Puch 44 k. 20-21, 14.9.1568

Kozian - Gf
 15/4 1568 - karpierie
 w ruzij u uwaru,
 uic penatami
 etc
 u 1282 = 5342

Elib, - 2A 20/5 1568
 Protopuncuie
 okr. E. Graze obryt
 i ur z ruzij p ruzia
 szantare ruzijie
 53,623 = 53366

Mulborg - Gf 2/6 1568
 obryt w ruzijy franc.
 w ruzijy jarye do Nary
 i reglan Robert, i ruzij
 z Louzjan, Puch Bronholung
 red 3 tyg. obryt w ruzijy
 ner kopow. zaboga
 w ruzijy ruzijie - do karyz
 szwajc i sw. a w ruzijy
 On do Est. (w ruzijy
 Anglika) u 1344 = 53375

Stokholm, 7. VI 1568
 Hr. Magnus - Kozian: igta
 w ruzia 5 1/2 ranteu ruzian
 obywatelnygo okryt
 w ruzijy 20/3 1569

Nostroj
 pasier w ruzijy
 Alci i pol
 Daus - L. subopine
 Shoy - nr 48 18/9 1568
 S. 5377 = 53,859
 reglan tyego okrytu
 tym ruzijy ruzijy
 z Herberge - ruzijy
 o puzierie
 S. 5386 18/6 1568

Kupcy franc atony tu mybyli kopolatoinie
 w ruzijy sig i o do Nary re strachu te paure
 resnawies Boulonnois) ruzijy ruzijy mi
 ze to im ruzijy ruzijy ruzijy
 i w ruzijy ruzijy. Daus - Karol, kop. 18. IX 1568
 Daus nr. 47

Wszystkie dane, jakimi obecnie dysponujemy, nie uprawniają do przyjęcia więcej, niż ^(najwyżej 20 10) ~~Wielka~~ czynnych statków przed r. 1564. ~~Wielka~~ Odpowiada tej ilości zdobycz, udarżająca się sporadycznie i nieregularna: w r. 1560 nabrano jeden statek, w 1561 - dwa, w r. 1562 - trzy do czterech, w r. 1563 - do pięciu. Łupy rosły ~~Wielka~~ wydatnie po r. 1563 i ~~Wielka~~ na okres wojny północnej składają się w sumie na pokazywany dorobek pracy strażnicy morskiej, ale wtedy i liczba czynnych statków przedstawia się okarale. Mimo niewielkich się kaprowie już teraz zdobyli sobie pewien rozgłos i napędzali strachu rozwijającym do Gdaniska okrętom.

Li najwcześniejsi strażnicy morza, przedsię-
biorcy i kapitanowie pochodzą ^(głównie) z Gdaniska. Od
rozwiązku strażnicy w r. 1560 organizatorem na terenie
gdańskim jest Scharping, pierwszy ochotnik. Z r.
1562 pojawia się pierwszy Polak jako orga-
nizator ⁽ⁱ⁾ na terenie, najbliższym w blokady-
w samych Inflantach, u siebie. Dzwon, twory straż-
nicz. Był to Wasowicz, dworzanin królewski. Osobne
dla niego prerznamy karty, by wydobyć te postaci
z mroków legendy. ~~Wielka~~

Wiemy dokładnie, że Figelow posiada dwa statki,
Pruss jeden. Przyjmując, że Scharping, Treseler, Roman
i Alhorn mieli po jednym, wystalibyśmy w sumie
7 statków. I ta jednak liczba niekoniecznie jest już osta-
teczną, gdyż

wystrzelił wogóle Granderau do ~~całkowicie wystrzelił~~

~~na wystrzał~~ choytaunia Juthov na zabrociocęcy słabach
(i rabierania Eupu na ~~wystrzał~~ osobności)

na Moskwi bez ograničení i osobcech, i utywidacęcyes

na to uerodeu, Nichton ^{ochotnicy} ~~kapowit~~ ^{strymujs} ~~patent~~ patenty,

~~Mieda~~ mianujsze iis doobdeauu

ohystoi bez ocaucenia liubly. U praktne predri-

bidra, posiatajsęy kolu ohystoi, nastauawial na otanęy

ryhs kapitauoi i wybauł patenty albo wchodil

w spódy z innymi' otaci, i racizgal do obrity,

~~Obserwujemy~~ ^{jak to} ~~po~~ ^{obserwujemy} ~~suertaci~~ w robie roztanętu strauju,

~~Mittem~~ w tem wstępuju obreni trauauyjsi

uassleui rachu w szibe cyfry. U kazdym ruzie nie diatala

jakoi suacuciejda liubwa otystoi. ^{obremy otuatiu, ze} Figeuoi uciat dwa, Preuss

jedeu. Pnyjmujsę, ie Schapinge i Thesler ^{Alhora najmnie 2} Althoru

i Roman posiatajs po jeduzem, ^{wryskalibziny} ~~ohystow~~ ohystow. ~~Mieda~~

~~atob' powne~~ ~~z~~ ~~Molda~~ ~~pane~~ ~~podopizę~~ ~~nico~~ ~~otaci~~,

~~waryt' uiajsę~~ ~~ochotnikoi~~, ~~atob' powne~~

Kaprové 1564

Preis - rabity 1 4453 = W 740 E, 29. II 1564 Gd - Klee

Hans Drösler { est-Albr. u. ich penabov; by pelyvotny
na kónigsherjetvef Karer D. wie unhoov
~~na kónigsherjetvef Karer D. wie unhoov~~
2 Elbl. so Odenburga u. Karl.
Miss 29, 93-94, 11. V 1564

Jakob Maly (= Mollich) } vialotkist lub. pod 9. 10. 11.
53,957 = S. 4551

Hans Treder }
Jakob Mollich } Hauptleute wola pol } 34,2159 = S. 4572
protest

Mollich Fryceov Treder }
Roman Schappony Alhom } 7

w rohm 1565 }
pnyvov 3 nove }
Havosts Husen Rasche
Jatovis Odenburg

1566 nove } 3 nove : Kasper, volf i Jan
Munkenbes

W r. 1563 mógł być ten stan
 podniesi, ale ~~zatem~~ nie nie
 wskazywało, by odwieża dra-
 żęco od potaui cyfry,
 za którą pewniam padło nie
 wielka zdobycz w porównaniu
 z sukcesami w ciągu wojny
 z wielkimi; kiedy to i lioba
 statkoi oryguel w straij morskiej
 jest znacząca. O tym okresie
 4-letnim na Sup składowe
 się w r 1560 = 1st, 1561 = 2,
 1562 = 3-4, 1563 = 4-5

Do podobnego wniosku co do
 się straij prowadzi wyponie-
 nienia Lqgu Aug o na prac
 w tej epoce. Zmienię się
 te liaby po stronie statkoi i do-
 Gocy ~~Wład~~ bardzo wzraniem,
 wykarując porron ~~de por. ero~~
 po r. 1563. Mimo niepokoiwe
 liaby ~~straij morskiej~~ Kaprowie
 widyli sobie rychło pewien
 rozqbor i wteraz i napadali
 piekierę Brachu rozjaj'syju
 do Gaudka obrytom.

Ci wojniarscy straijowcy
 mora, prezydentury i kapitanie
 statkoi to głosnie ~~Estauderanie~~
 dot'sygnymy; ^{widiale} ~~apoddany~~ Knjau
 Albrehta. Zabogi to zbrana
 Marqua, ~~de Wip~~ z Gaudka,
 polneria i dalszy stron.

O zaurgrku straij ^{w r. 1560} ~~Orquezatorow~~
 na terenie Gaudka jest
 Scharpiug, pierony ochotlich.
 Z r. 1562 pojawia się

prerowny Polak jako organizator
na terenie, bliższym blokadzie -
w samych Inflantach. Jest
nim Wesołowski, o którym pisa-
nie uświadomimy, pragnąc oddziału
w dalszym ciągu pracy na niej
przeobrażyć się w kierunku
wzrostu i rozwoju z urobów
ilegality i nieregularności;

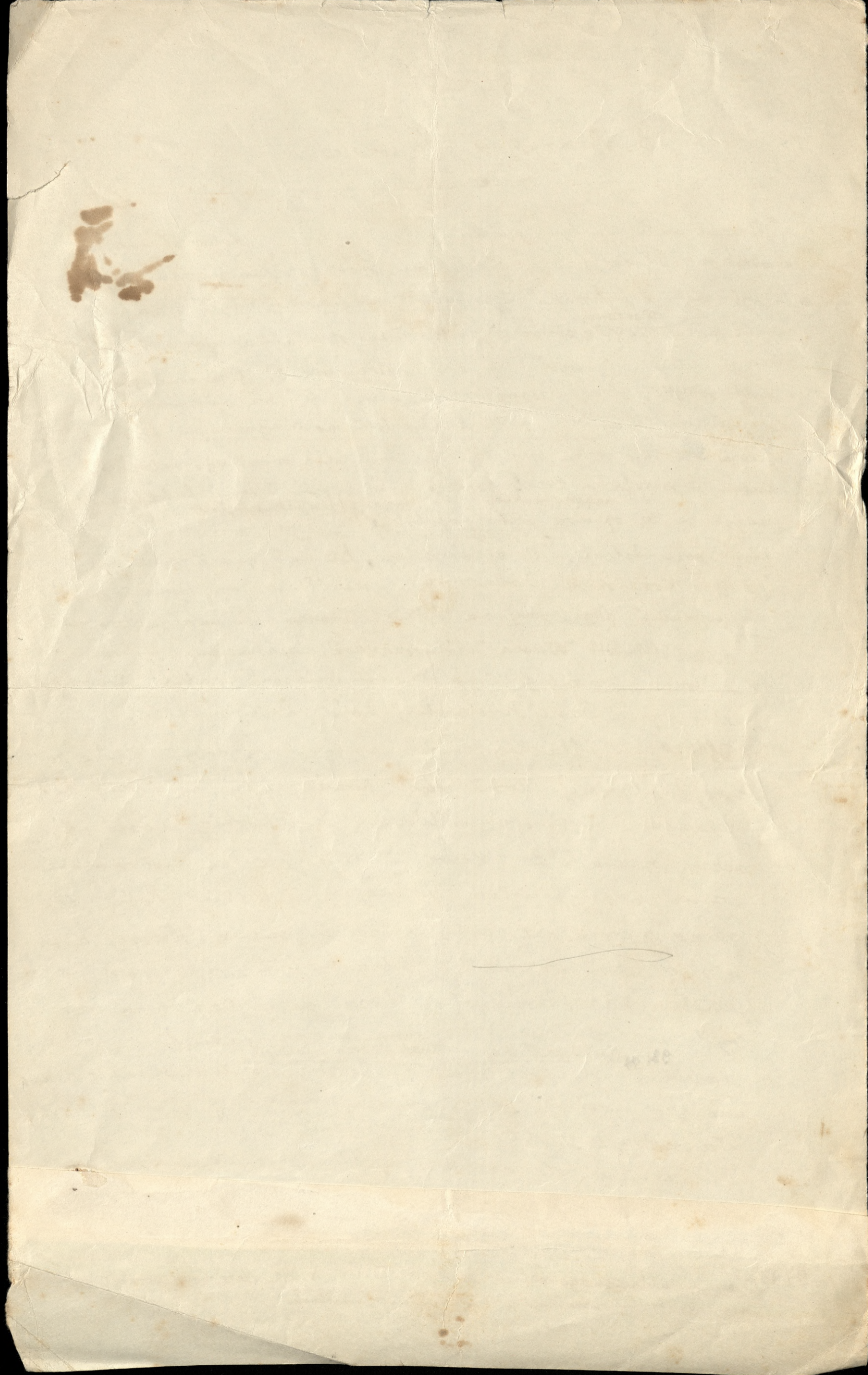
Albowiem myślimy, co więcej więcej
zawyciężeniem nagich faktów - ~~zgonu~~
absolutnie uwarunkowanego i zgonu - nie
wymyślnie konfrontacji
z nearywistotociz

3. Stanisław Wasowicz

rycerz i rękodziełca w rymiejskiej historii

Po latach wielu i całych wiekach ciszy powiad „Wiatr od morza”
w odrodzonej Polsce, budząc z uspienia społeczeństwo głosami
z wybrzeża i o wybrzeżu. I przyszedł czas, że wydobyto z zapom-
nienia ^{Wacława Amurca} ~~Wacława~~ Wasowicza, królewskiego strażnika morza i uwy-
niono je własnością ogółu za pośrednictwem nauki, literatury pięknej
i publicystyki. Ależ i współczesni urzędnicy raz podrywano
ku jego pamięci. Kiedy przez kilka lat po tragicznym zgonie
rycerza w Wilnie ręka sprawiedliwości omijała możnego rabojcę,
księcia Krzysztofa meklenburskiego, na sejmie unji lubelskiej
trajęda się ta sprawa ^{na trybunał} ~~na trybunał~~ ^{na trybunał} ~~na trybunał~~
kiem posła Walentego Orzechowskiego, stanął poseł przed ma-
jestatem królewskim i senatorami, sławid seroco zmarłego,
przypomniał jego cżynę na lądzie i morzu. »I uwaręci to - mówił -
Wasza Królewska Mości, najjasniejsy a miłosierdy
Kólu racz, kto rabisz i na którym miejscu? Rabisz sławny,
Szczelny rycerz Waszej Królewskiej Mości, który niektórych miast
w iflackiej ziemi sprawa swą dobył, które do
Waszej Królewskiej Mości ręk podał, a ty są i dziś pod
rozkaraniem i panowaniem Waszej Królewskiej Mości. Na
morzu sprawa (!) te, która i dziś jest ku postrachom
wszem nieprzyjaciółom Waszej Królewskiej Mości, ten
pierszy wynalazł, tam z wielką sławą Waszej Kró-
lewskiej Mości wojował. Gdzie rabisz? A to pod ma-
jestatem Waszej Królewskiej Mości, gdzie karidemu ma
być najwinięszemu ^{sna nieprzyjacielowi pokój,}
rabisz. A efekt mowy: » Powstał wrytek senat: omnes
uno ore prosimy jako pana naszego i my za pana
Wasowicy. W tej pięknej scenie musimy zaraz na-
wstępnie zamienić role aktorów: nie Wacława Wasowicza wywala-
no na sejmie, bo ten rzyw i jęce dęgo i poniej, a ^{był}
miał w niej udział, ale Stanisława. Takie bowiem

94 93 Dziennik lublińskiego Sejmu, wyd. Kojalowicz, s. 111. Na tę mowę zwrócił mi uwagę dyr. dr. Brałowski, zaco mu brętkuje przy tej sposobności.

Na done ualasta ni i ieuška latoroś' rodu: Barbara
 Wyszowierowa jen pany w górcy francuzene "Krońkwy"
 Katamny i rarem z ci's do Tralawdi; wybra ni meruare.
 v r. 1562. Na akarcceciach zagranicznych darceniach
 dół rucha v 16 v. Wyszowierow, do sowy darcowej Kra-
 Kowborei Kłara radho zagładaj's, na wpańi niewokimie
 rusem ktoryi panowcie, ale w rucierskim neregju
 wpańs najdarcie: i's opotaci, juw za Zygmu. Starego
 Haclan Wyszowid dowodu v r. 1429 100 ieridaceni z Szedocan-
 Za ^{Zygmu. Recy.} ~~wyszowierow~~ v latach 1561-1564 rarcito ni ol Wyszowierow
 v Inflawiah i na wchodich rubierach rarcitwa. Na popisie
 rarc w r. 1561 w darcem w r. 1561 rarcitwa: 4 rarcimistrow
 Wyszowierow, Stawislawa z Jablonicy i Mikolaj z Bielejowic w rarcie,
 Wacława i ^{znovu} ~~Wacława~~ Stawislawa w picchoce; poratem Balcer
 i drugi Wacław stuz jako towarzne w rarcie Wacława, Mikolaj
 jako towarzne pod Mikolajem, Kudnej jako Koptjucha w rarcie -
 chocie pod Stawislawem. Z rarcem botaj jak ni towarzne
 w rarcie ~~Stawislawa~~ ~~Wacława~~ ~~Stawislawa~~ ~~Wacława~~ ~~Stawislawa~~ ~~Wacława~~ rarcimistrow
 imieciachow, oduo w rarcie, ni to ~~Wyszowierow~~ ~~Wyszowierow~~
 blizni: i dalsi krewnicy Gzyby ~~Wyszowierow~~ ~~Wyszowierow~~ ~~Wyszowierow~~
 Ciowba tyzice rarcem, ni darcowoby rarcem tytu Wyszowierow
 na rarc, ~~Wyszowierow~~ ~~Wyszowierow~~ ~~Wyszowierow~~ ~~Wyszowierow~~ ~~Wyszowierow~~ ~~Wyszowierow~~
 3500 ludu; rarcem z rarcem rarcem rarcem. Stawislawa
 rarcem rarcem ni rarcem rarcem rarcem rarcem rarcem rarcem
 i Wyszowierow. Byto to rarcie rarcem rarcem rarcem
 rarcem rarcem. Potobue obserwujemy na drone
 Zygmu Recy na w rarcem rarcem: Stawislawa, Wacława, Karper
 Kolesiu rarcem ni rarcem rarcem rarcem rarcem rarcem rarcem
 rarcem Barbara. Stawislawa rarcem rarcem rarcem
 v rarcem rarcem rarcem (1569), ni Wyszowierow rarcem rarcem
 ni do rarcem rarcem rarcem. Gzy Wyszowierow rarcem rarcem
 rarcem ni rarcem, Wyszowierow rarcem rarcem rarcem v r. 1555
 rarcem rarcem rarcem rarcem:

Handwritten marginal notes in the left margin, including a signature and some illegible text.

Stawislawa z Jablonicy zagładacie na rarcem v r.
 Nie odepali rarcem rarcem rarcem rarcem rarcem rarcem.

Łacni im będzie przyjsi, kiedy cicho swedzkim Kowisarem
powiedzą i odwas im dobrą stuchę radę, że ten Łacrusis
z Królem swedzkim sporeceni... A co się dotycze wojny
(sc. z Danją wrazie rozbić kongrem) iż ja pner spary będę
patryd i będę connivere, tedy moi barro radri pójdą
do Króla swedzkiego... A ja teri pomogę, co będę mógł. (214)
A jeduak trudno mu się poręguac z madriją, że Łojdrie
do Eadeu z Danją i o pokoju z nią myśli, ruiąc się
na słaby jej moru wobec niej, a more trochę i dlatego,
że we Fryderyku upraiby chętnie swego swagra,
(jak mu to doradza siostra Katarzyna 215) ^{polny} To teri podowie jego u Serecicie
meza Królowy Anny. musieli ciągle „na swych stołkach siedzieć” w myśl jego
intencji i na radę stronę staawero się nie pniehali. (216)
Łatwo więc spreduda się ich obawa, że z obu stołków
spadną, ryli Swedów sobie wzajem, Duńczyków nie
poryskają. Miasto Lawirowanu z woli Króla, miasto u-
pierania się przy nekomej berstronności wypadło
raceri popnei Swedów w opresji. Chwilowa bada rezny-
gnacja z Rewla, do którego Jan tyle reaccenia przywiązywał,
byłaby przeszkoda w waniu reierrohanu, a a a a. Zgranut
August wbrauiad się przed taką ofiarą i rładał zwrote,
chociaz Justus Klaujus i E. Debiciski osinegali go na
parę miesięcy przed kongresem, aieby rawiechal tej sprawę
w Serecicie, bo Danja skaze ^{bardziej} nie Ewardę i nieustępliwo
wobec Swecji. (217) Nic to nie pomogło. Król upominał
się nadal o cały rabór Eryka i pner posta Spila,
wyprawionego do swagra u sierpniu 1570 r, a więc u dobre
kongresu, przedstawiał konieczności restytucji Rewla,
wywodząc, że jest to miejsce ogromnej doniosłości: Kto niemu
owładnie, posiednie najdogodniejszy sposób ujarzmuienia
Inflant i nekania wojnę sąsiednich krajów. Wzywał więc
Jana, by rozwarzył, czy zdała go obronic teraz, gdy Polska
nie może pomocy dostarczyć, wierzącą poręjem z Moskwa. (218)
Brawda, że Król w czasie kongresu skazał się skłonny do re-
zignacji z tego postulatu, ale nieco zapóźno, bo po naj-

Kaprové 1571 (bis)

Bartel Bar tokryt ma melle (Bartelunow) } Min 32, K. 239-242 v
Christof Munchenbeck tokryt ma melle } do Karscha 30. VII 1571

Jme obřty freib, lezý py Bucka } "

Kaprové majz Tow i Siegel } "

v Bucka (Kupizýle)

Daniel Langermann (patent 12. X 1571 24 A 53 (kuria cyfi
" " patent 12.12.1571 U5B 829) mid seim Schiffen

Nobilý Pavel Elszau (Glosote) Kap } sekret Krol. 1571, sabbato post
Bartolomeus Bekier } festum Exalt. Crucis prox
Michal Helwich } Poleu AI Breve 1567-72

Teri P. Elszau feria sexta ante f. Michaelis prox Poleu AI
re in graccario suo Frymas solva

S. 5954=344 10. 8. 1571 L. Heidebrecker kapitán }
Laurentius Heidebrecker (u. A. - est. 20/1 1572
(wiglonský lece) U5B m. 841

(Kupizýle)

(Kupizýle)

Daniel Langermann - sekret v ruzomiu v Bucka za kapat
na 3 obr. nom. v ruzomiu

Kapitaneowie
Duck 44, K. 220

Andrej Schmidt
Tomasz v. Gladersleuenn

Ai. 22 b, K. 297

2 A - Krosna 19/12 1571

Der Senische Thomas, Ai. 22 b, K. 293 v

(vzpomenuti o jeho
přítomnosti)

Kleinf. - est. 20/12 1571

Jacob Köllis - opuscularius na done (rodarkau) Ai. 22 b K. 294 v
K. - est 12. XI 1571

12/8

Kilka francuzů v Harvy tu pnylyby z uleci pnylyby. re uase
i krolevskú obřty tu pnylyby. Li francuzi pnylyby tu
1 pinky polshilly freibod i 4 zdananyet freib. i
2 pinky zai in die grantz geschossen haben in der
flotte vom 16 obřty star. Boty vlii guia
kast. t. j. 13/8 nane obřty z uleci vlii pnylyby
untd reds net kopent, majz 4 pinky i 5 pyz,
strilice z uleci to tubelivalerij - ^(Kupizýle) z puchej
wik. ~~est 20/12 1571~~ ^(Kupizýle) z puchej
vystalle tu ale pnylyby uleci vlii pnylyby
107 (to 30) pnylyby uleci, bo sy na galli
kroza postaro ga vroma pnylyby kaprov

to 26 kapitaneum) jenne je vlii. do oost gt - est, kop 15. 8 1571
Kupizýle) jenne je vlii. do oost gt - est, kop 15. 8 1571
galea krolevska ned postofficem leriala zeta 2 kaprov - odmorivou
Ai. 22a K. 82

Ai 22a

Post-est. K 98
Siopren 1571

16 obřty
freib. jenne je
vlii
mejsne
kaprové
o obřty
v Estim

ustanowionych na Bastyku i takie im (dawał miejsce, ilekroć ^{się} wracał

~~zawieszony~~ ~~do~~ innych państw, na wytek ~~do~~ ^{na freiburger}
zachowując narwę freibitler, ^{zbyt}nie przypominając Korsarski

Charakter

karie mu ginąć nie w Wilnie, ale jakby w Inflantach, ale z relli
Korysotofo. Pot. poratem dalny ciąg tego rodzaju ~~rozprawy~~
niniejszej rozprawy.

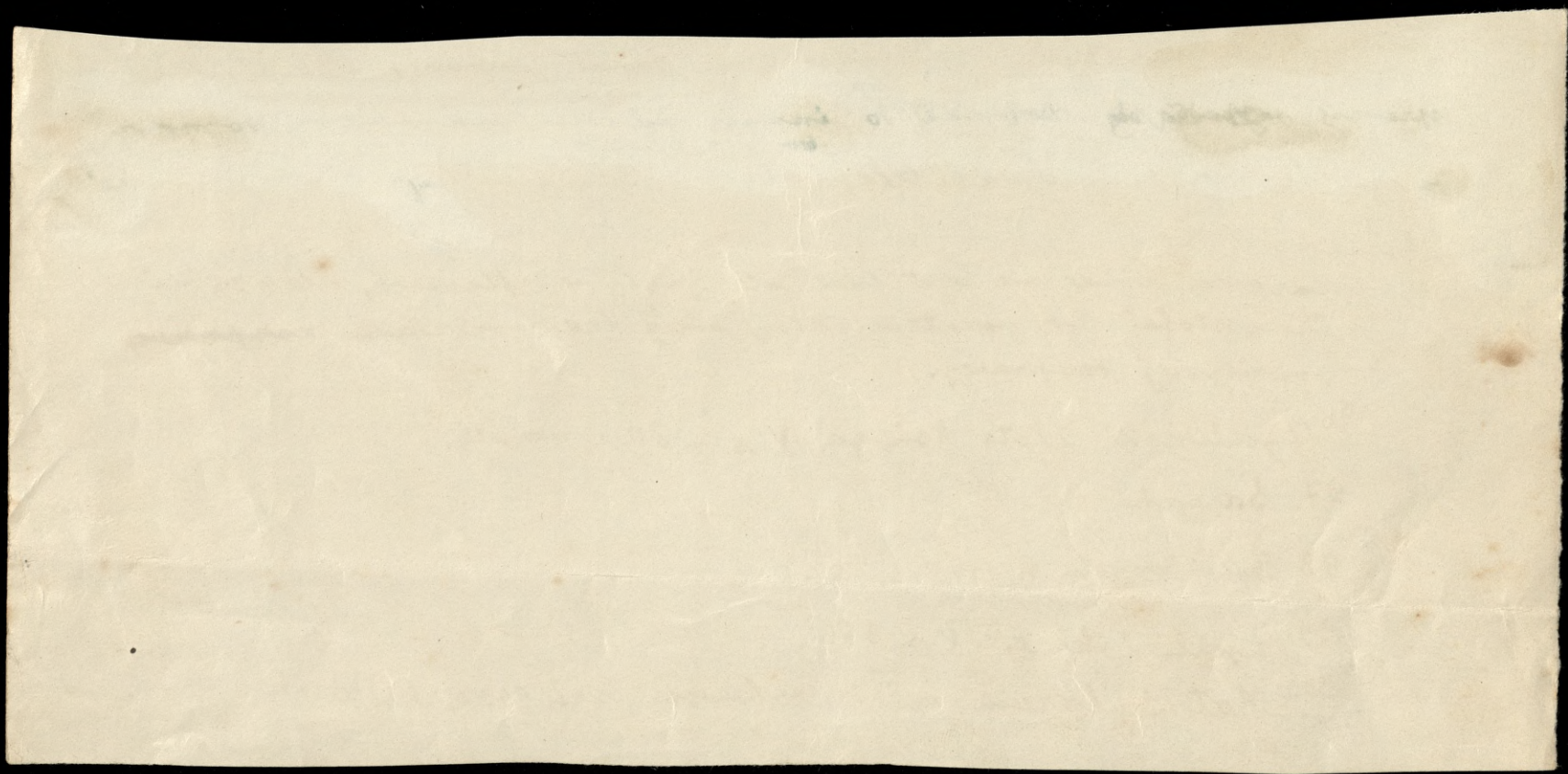
96 Zychliński, Złota Księga, V s. 380 i nast.

97 Saprocki, s.

98 Gniazdocnoty N. 1578, s. 809

99 Zychliński o.c. V s. 386

100 Matricularum, wyd. Wierzbowski, wyd. 9937, 9927

Zabrucho 1571

wilbrenn Eberschen von Kosen zeglarn
okrest jeho wilkoti ingent 658 soli
Pnyrigga wyriggugom rlyh mooy i palee
u lussaucyji kapta. Schmita i Fladerslewe
Pnyry 2 soli 2 terry do zel, Tam odkupicmo
durego soli 2 tem rlyh do Narwy, kurrie
ten sol m 200 tal irov. ze legac oehat u Swedie
ealy tam byly, kurrie ju otjekar sol
wobectego zeglarn zarjtar passportu aby do wyborga
albo Narwy. otymelat i broto do Narwy
fchah. koto goll, wiadawosi, ze ausleger brota
snt. stnie na ciom rlyem, wic passportu
so est ~~st oparisi i rlyem~~ ale rument idol.
leer zeglarn oparisi i rlyem do ozd.
a on mylat wic, do N. spotkati
go kapitanow, wicstati hotoi, das, karat,
2 soby fchah ita pnyredii.

12. VI 1571 Buch 44 K. 22v

dalne zrucaia zeglarny etc, ze chareli do est
ale zeglarn uamowid rlyh do N., leec ci sra
wice so est. soli bylo 100 t, zatymam
mijwy est, a tym krajem, ze ubrew
woli zeglana - do est. curji smeta
soli 86 t i so 20 fritel sledi i 36 taler
na telautj. Mielic, kurai do N., Rewls albo Rly.
sol est, - aby i enac my floce franc. sy.
25 okrestois lwycej - myntj do rlyh
wclan dwidly obr, ze wwercey
ausleger na ciom. Passport kady
do Narwy i wsty 2 Reder - wynuceni
da poudat rlyh nie bylo nlt to
arger, a passport do wyborga
zachoval. Buch 44, K. 23v - 24, 12.6.1571

1

1

12. VI 1571
Buch 44 K. 24v-25

Thomas von Fladerslewen Capil gefurte
gerengus, Na poyistami Koloff Gantzen
Sturman 2 Amst. myrigga, okrest uwar
23 danty, uad, soly 2 Amst. do Narwy
u Swedie otymul pass do Narwy
est 2 Narwy to Fladawji wraclati
est, schwycei ter Tomasa Bohn
Frucht: podova Augla Tomasa Bohn
2 Amst. do N., a 2 Narwy wiczej jak
podova, renta - zeglarn 2 bratem
Moskal kapot u Narwij 2 pinki i an
slusellen hat zimnema lasscu mi zubereitj
ale nie on to na oleyen on na kauffart
(remajay) Junni: 2 N. wert: leu, kurrie, surroc
shory, 02 pinkuac wic, ale nie wic na co kurrie
etc. Diasty swaseh Bohu 2 Louyru ze podova
frucht pep, skora zego i skora 2 Bcln ve France

No

Na karb tej notygi trzela polirze' stane

~~Wladyslaw Oleski~~ ~~na jeonne bialskie~~

Jaworska Oleski. Jedno o roboczn' persw,
niektorych mian". beure je woby? W Rots
150 pecturów? Nie pedust tauf roli dowiedzy
am'adej areesi' ^{weygu} ~~am'adej areesi' am' je' grupy operacyjnij~~
renty ~~na obszar, a ludzkie~~ ~~nastraje~~
si' v Infl. - ~~dwob'ing go p'ace p'ob' p'encugi~~

He i racijni waleu
i litva nie wie to
p'nie, p'ogowazi

(racijnyes pol)

~~aktor w 1557~~, nie bylo tam sukcesow
~~para wotkow...~~ ~~tarow...~~
oniurjnyes, a ronej straz; Reval, ~~...~~

i inne gody, jak Tarawa odzobracca
dopiero w r. 1565. ~~...~~ ~~...~~

~~...~~ 4 k'ab' ~~...~~ O. tyle more
byi prawdy, ze Ugs. Bon' utria

poturkias i

Salban i ~~...~~ sine radoyr
is varowicub, ~~...~~ ~~...~~

utymanie v r'ghu p'oldim ~~...~~ ~~...~~
stem, kto b'scie p'acem kraj, M Drugie

tworzenie p'racie Oles, ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~
pierny sprawy te vynalaz t.j. kaperow

Wojna p'racie
m'ate ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~
w tej kwestii
wyjstiliomij v p'orodny
noty.
w'oystkiem, co meroce

~~...~~ ~~...~~ ~~...~~
nie yzda si' z teu, ~~...~~ ~~...~~

v tej kwestii: ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~
jenae obow' l'oda, wzaczone do p'oda Braudta ugr.

Mocna dopiat
fer celu ~~...~~ ~~...~~
co p'racie nie
w'alaia kas ad k'uy-
tyruep' ~~...~~ ~~...~~
j'ap' ~~...~~ ~~...~~
i rest' ~~...~~ ~~...~~
z'aracni ~~...~~ ~~...~~

1556; wielka uikogof, kom mo'oby poracnje
sprawy floty i snuka otpov. Goly u Gs. Albr.

A p'ecier' Ugs. byo v terij dwan' od p'od'kon
roku. G'zy Oles byo p'owest'at, ze Ugs.

to p'ewny z bolal'oi; ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~
vallis, an' uone by'by v yrodie z f'ab'icac'.

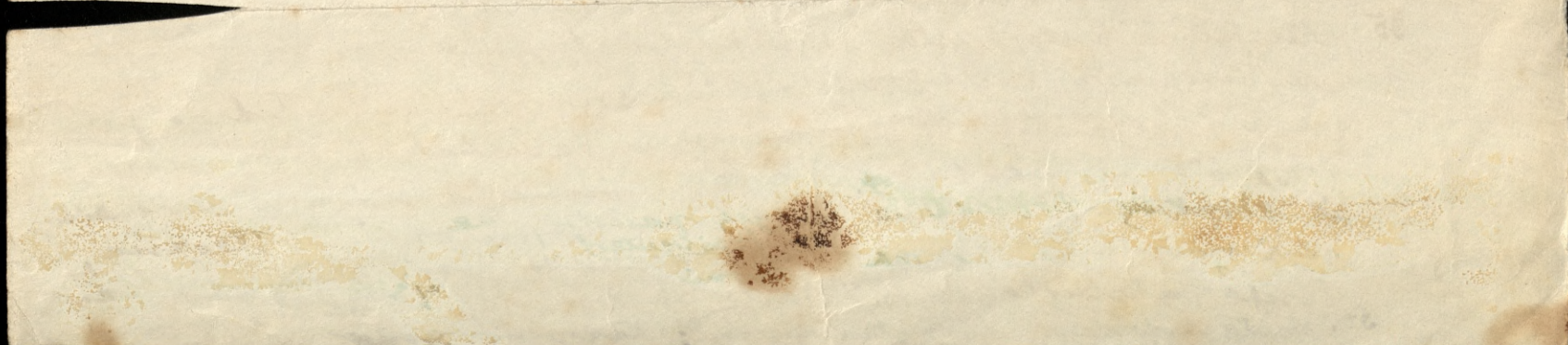
~~...~~ ~~...~~ ~~...~~
jen to more p'racie ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~
v'ad'ozyla v'p'at' z i'wota, ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~
w'omari, p'oz'okai and y'tor'ijum.

nosił imię Wasowicz, rąbity pod obecność króla w Wilnie przez Księcia
 Zwi ze względu na swego śmiaćka, co się nie udało morza,
 godki się poświęcić słów kilka jego rodrinie. Labe siem
 się pieczętowali Wasowicze, białym w czerwonym polu
 i genealogiczne drzewo wyprowadzali od słownego Piotra
 Własta Danina, jak wiele innych domów, wzywających
 tego herbu. Nie należeli do senatorskich rodów i naj-
 orsziciej w naszej ~~starej~~ kresy szlacheckiej zajmowali
 miejsce - prawda, nie ostatnie, nie ras wśród dostoj-
 ników Rzeczypospolitej. ⁹⁶ Moje słatego Ciprocki ledwie wymie-
 nił ich nazwisko w herbarzu, ale w ~~Wasyrowie~~ ⁹⁷ „Synierdzie cnoty”
 i napisał: »Wasowiczowie w sandomirskiej ziemi dom
 racny w radomskim powiecie, piszą się Smogo-
 rrewscy«. ⁹⁸ Dawną gwiazdę ich rodowem jest Smogorzów
 w Radomskiem. Od Derstawa (+ 1493) 12 piątego pokolenia
 według genealogów, pana na Smogorzowie, Gaju
 Krzesławicach i Zawadzie, starosty radomskiego i podko-
 mowego nadwornego pa Karimiera Jagiellończyka
 idzie kilka linii Duninów Wasowiczów, ~~Wasyrowie~~
~~Wasyrowie~~ ^{starosta} Miał ras ten ~~Wasyrowie~~ osmioro potomstwa:
 Barbare, Piotra, Mikołaja, Andrzeja, Jana Stanisława,
 Mateusza i Wasława. ⁹⁹ Nie wchodzi ~~Wasyrowie~~ w dalszy
 rozrost rodriny rarnaczym tylko bardzo znamienny
 szeregi do jej charakterystyki ~~Wasyrowie~~ w rysy synowie Der-
 stawy ~~Wasyrowie~~ ^{stwierdził} w czasach bliskich swemu Reglarowi:
 Kawa ~~Wasyrowie~~ na słytku 15 w. Nie było im
~~Wasyrowie~~ rbył przestronnie ~~Wasyrowie~~
 na ojcowskiej schedzie: w pocz. 16 wieku ^{spotykamy}
 kilka braci Wasowiczów na Smogorzowie, w dalszem
 pokoleniu gospodarzy tam według rejestru z r. 1569 znowa
³ braci i jedna pięćka latoroń, posie dając

95 Materiały do historii stosunków kulturalnych w XVII w. na Szwarc Król,
 wyd. Tomkowicz, s. 65: Stanislaus Wassowicz Occisus Vitnae per
 quendam Germanum vel principem ... Marschalcum. Porównanie
 z oryginałem odnośnej Księgi dworzan w Archiwum Głównem stwierdziło,
 że kropki ^{wydawcy} po principem, jakby znak opuszczenia, rbyteorne,
 gdyż opuszczenie nie pachodni. ~~Wasyrowie~~ Gadebusch, Sifflän-
 Sische Jahrbücher II, s. 21; autor rowie go polskim rotmistrem
 St. »Waskowicem«, co omyłka widoczna; ~~Wasyrowie~~

23/10/18

15

Febraury

Wojna garic' muezotoi ~~Wojna~~ do rotiny Wgsonicow, celowo i dobie
 u okrene wystypleni' karna Stawitawa spobefny, jenne
 ustalic' jego najblizsij' sibi wrozd tytu wy'pocaszny' Wgsonicow.
 Mial ~~on~~ kilka braci; Jen ~~uam~~ ~~uicraoocnie~~ ~~Wacław~~, nekony
 kapla ~~mozi~~ Baltazara - Balcera, Wawryca rotz'sta gaud-
 mierskiego, a uapewo Wacława, ~~balcer~~ nekony
 karna. ~~Co to tea ostatni' staciec' zap'ajc' ni' na teny~~
~~a Kademuje w r. 1563, mepotobua Stuedic', doic' zgotado by si'~~
~~to z p'ie-g'zemi' kade'ni' p'ro tywota diuotog'zanie~~
~~i tium'ofdy doloz karyer' na dworu i'nowy'ka. Mm ^{Ostatniego} ~~franc'zcy~~~~

24 un'wiesic'ij' w r. 1561 u Inflauas, g'rie rotzi' rotz
 piechoty, ze sta d'oboi' ^{w r. 1563 meci' M. roma sethaci' d'oboi'} rotmistr'owa
 moza mu otwarzic' ~~porty~~ dworu ~~brolewskego~~. Japene
 d'ura ~~bracia~~ ten sam Wacław pytkuje tam pytkuje ~~pat~~

- juri' po zgoacie ~~Stawitawa~~ ~~1563~~ ~~Wacław~~ ~~z prawem~~ ~~chovacia~~
~~z karte' w d. 1563~~ ~~z prawem~~ ~~chovacia~~

6 Kowci pot'wies' ~~z~~ ~~konte~~ i' stary' do zgonu
 29 qm Aey, ~~co najmuje'~~ o r. 1569 ~~u g'otem'ie'~~ ~~strachorawego~~,
~~kr'ia Stefana~~ ~~u g'otem'ie'~~ ~~strachorawego~~

Za ~~Wacława~~ ~~rotmistr'a~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~ i' jar ~~u wojnie~~
~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~

1587 u rotmistr'a ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~
~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~

W ~~Wacław~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~
~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~

W ~~Wacław~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~
~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~

To samo i'ro'do ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~
~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~

un'wiesic'ij'
 do d'oboi' ~~z d. 1569~~
 jedy'cy z ~~z d. 1569~~
 drugiego ~~z d. 1569~~
 mieni' ~~z d. 1569~~
 ten ~~z d. 1569~~

Drugiego ~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~
~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~
~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~
~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~ ~~u wojnie~~ ~~z d. 1569~~

Traktat szwedzko-lubecki, przyzwalający na regluzę i handel z Rosją i innymi portami, wymaga od Szwedów, by towar był „niepodlegający, niezakarany i ucieleśniony” (211) t.j. stosował się do dawniejszego edyktu cesarza Ferdynanda, który zabraniał handlu z Moskwą, Prusami, Kalmukami i.t.d. W sumie jest to pewien sukces, tegoż rodzaju nieporządane dla Polaków uregulowanie swobodności ceł w Inflantach przez Danię i Szwecję, abył skłonnym do ułożenia z rosyjskimi Zymuntem Szczęśnym. Na niepowodzenie różne zdarzyły się powody.

Już narzeczona przez nas sytuacja polityczna w przededniu kongresu wzięła izolację Polski w Szwecji, ileż w niej wchodzi w grę jej interesy. Zasadańska koncepcja Zymunta Szczęśnego, wymagająca oddzielenia Szwecji od Danii i Szwecji przed kongresem, upadła w dużej mierze z tego powodu, że nie była dostatecznie przygotowana przez ^{wreszcie} ~~nas~~ o mówienie w dobre dyplomatycznie. Fryderyk nie był o tym planie uprzedzony, tak samo i Jan. Prawda podobnie nie starczyło już czasu stworzyć polskiemu na podjęcie stosownych kroków przed kongresem, skoro najwreszciejną wieść o ustaleniu miejsca i terminu mógł otrzymać w maju, oficjalne powiadomienie od Fryderyka w lipcu. (212) Nie przewidziano też, że zajdzie potrzeba pośredników, a tym samym nastąpi zwłoka, konieczna do załatwienia formalności. (213)

O niepowodzeniu w kwestii inflanckiej i o podobnym uregulowaniu ~~kwadrant~~ marewskiej zdecydowała powieką ostrożeń polityka Zymunta Szczęśnego. Waha się on ciągle między przyłączeniem do Szwecji i zerwaniem z Danią. Już po otwarciu kongresu przekazywał podobne zabiegac Moskole Szwedów. „Inkutyjcie to pilnie” - oderwał się też do potkawlenego Kraszińskiego - Komisarzom naszym, grzeby wiedzieli, żebyśmy w tej pacyfikiacji w naszych uszych nie byli exclusi, niech się starają, aby ze wszytkiego nie było nic. A do tego

(na wojownika ranej)

zobaczcie ranej), iż gdańskiego dworaka miał ~~stać~~ powołanie. Nie darmo
go król wzięty wzięciem, która za wojowników popierał mianem kuchtę

Wyszwiar z trądzęj' rożniem' i uosie z matery ~~był~~ ~~prze-~~
~~uzupełnieniem~~ ~~zobaczcie~~. Po kilkuletniej służbie dworskiej ^(do maja 1561 r.) naciągł
się w broje neregę, przygotowywane ~~przez króla~~ do Inflant pod
dowództwem nadwornego hetmana Lebowdowskiego. W r. 1561 zawiad
tam król ^{z rancierem polskich} wyprawy ^{na} Moskwi, by okaraniem gotowości wojennej
poprac' postulatę, mediarone mistrzowi Kettlerowi w sprawie
związku dotychczasowego stosunku protekcji na rękę
siły, wyrządzają się w swobodności państwa Jagreclawów
na Inflant krajem. W czerwcu otrzymał ni s Bnecim
przeład rancierem rodzicem pod Janem Lesniewskim,
obejmującym jednych i piętych. Na popio piętych stawiły
ni rotę: Jana Pisarskiego (250 draboi), Piotra Wnencora
(150 draboi), Piotra Braudisa (tyler) i rotę "rota Stausbawa
Wyszwiara Kuechta, dowodzona y Kkci." Rotmistrz W.
na broje kopijnicę, za broi kalabari i miecz, sam konno,
dysponuje także 2 koniuszka kopijnicza i porożnika. Rota
jego ^{niebada ni} ~~Wyszwiara~~ 150 draboi, potieranych na mieszki, broje
z reguby warkebury i miecz. Jetynie rancierem
Karol mieszki broj kopijnicę, wykł o naderkach
maruszkach moie mieczu porabają omery, hebery, spiny
mefeliny i kalabary, dwa konioi z mieszki stale spiny
obok imiego orcia. Moie ni solimę do 30 naderkach
v asę roci, tnon jej jedus toms plebej, Barthi,
Symki Touki z różnymy kotoi Poloki, po kula Matewoni,
Stausbawoi, Juhoboi i imyeh Mewolau z Lizek, Krahova
Tymowy, Buska, Poruauia, Wielicki, Skynna, Wazonay
Lediuka, Szatka, Skawiny, Sdupi, Selowa i. f. d.,
a nie brak Grachetki, Lisa, von Drarikow, Kowala,
Turka, Sokola, smuki, słowem - pstra zbracaniem

Wbracie dustry
14. X 1571

Blouy Karol IX - ego rego kammere Theodore
Thury Badovaine kurode korowu; i Nary
gwe uwar dla niego mywe i rodu towaru,
rossa uapratuicy per froth. Bylo tuow
8 onstiu, 2 uero 4 ualerysy beacy otij'
(do kammere) gwe 2 uis, komowicy
2 tubeli i rowatowu ter kareus Lucas
rossa uis i 2 datuwu uo kor wartow
25 tys korou. U terpau uis to Bado-
vaine'ow i uuy dustry 2 14 Fass
uio 2 wartow 35 tys korou, uide uo-
lerady do Theodora Slams 2 kopent.
takie uerwelle uuy 2 Diapre
i i mi Francus dustry, Repesalyaus
yeroni, S. 6020, = 23,6a, or. franc.
otym. 11. XII per Feciallem R. G.

2

~~Karol IX - ego 14. X 1571, u uapratuicy
1570 dustry uapratuicy galibale Grew~~

~~Agnyat na elicy' i kammere
u rowatowu i kammere uo uapratuicy
uapratuicy uo uapratuicy uo uapratuicy
uapratuicy uo uapratuicy uo uapratuicy
uapratuicy uo uapratuicy uo uapratuicy
13. uapratuicy 1587~~

~~stos~~ z Jabłonicy stwierdzamy, że kaprem królewskim
był Stanisław, Sworranu. Narwiśko jego sziwnie
nie miało srożeńia. Historyk inflancki przekreślił
je na Waskowicz¹¹⁸, Łsotębiowski^(w swej Marynarce) zwał Wukasowi-
ciem, dodając w przypisku, że w listach Zygmunta
Augusta edycji Menckeniusa » przerwiśko jego tam
wyrzalone Wyssowicz«. W rękrywistości czytamy tam
Wąssowicz¹¹⁹, w oryginalu natomiast listu najwy-
raźniej Vansowicz¹²⁰. Bartoszewicz przytoczył obie
formy na Łsotębiowski i tak już zostało aż do
nowszych czasów, które przywróciły właściwe na-
rwiśko, jednakże z błędnem je ~~zastąpił~~¹²¹ imieniem.
Stanisław Wąsowicz śladem tyłu ~~Wąsowicz~~ synów
nierasobnej szlachty i bogatych wielmożów podarzył
na swóć królewski i w Piotrkowie 21 czerwca 1555 r.
został się na listę Sworran, raliczony przez ówczesnego
marszałka Stanisława Maciejowskiego do kategorii
mających prawo chować 5 koni kosztem króla¹²²,
Pierwszą pensję otrzymał w r. 1557 w wysokości 257
fl 28 gr za ^{niektóra roku} ~~konie~~, ostatnią w ~~1561~~ ~~1560~~
~~1559~~ w cenie już się między raporta
za konie, sprzedane królowi, następną ~~1561~~ ~~1560~~ ~~1559~~ 206
fl 20 gr, ostatnią w r. 1561 w sumie 373 fl 10 gr
oraz 100 fl z taszy królewskiej¹²³. Podobnie, jak
reszta Sworran, służył na koniach, porostawał
przy osobie króla, towarzysząc mu w wojnie i pokoju
i spełniając różne zlecenia. Wkrótce po wejściu

118 Cot. nota 95

119 Menckenius, s. 335

120 Archiwum Canstow. w Kopenhadze, P. K. U. A. Colen AI, Breve 1560-6,
Zygmunt A. do Fryderyka II, 23. VIII 1563

121 Szelażowski, o.c. bez imienia, Czołowski o.c. 132 i inni z im. Władawa

122 Materiały do stosunków kult. wyd. Tomkowicz, s. 65

123 Archiwum Głównie, Warszawa, Rachunki Król. 180, k. 17; 181, k. 67v; 183,
k. 26-26v.

1567 rabr. chrysty

Co slubuje Luthorst,
Hermelmy fer douon, ie z Kostan, jano kowit dener
urabaw ni z z smuty Jochima Deue tyte odemuz
verimie ze za 300 tal, ale ka Janna tego roku
(Johanschollen) 300 tal u Malbozen do Marbutu.
Co on slubuje. 4. V 1567 f. 6 (Buch 44)

wolf Munchenbeche - Bartel Rennekennig z Emden
Ewert Bauwinan,
Wesel schint

wa istame Kapit. Renneuff, seruny, re' pectali na ta
kupca oweruaym muawu do Parow. By
reulard ni niydy odel i Jostichen lante -
Acheial na kurondny strong, re wyleju uawiat
do Parow. Wtedy zwaparigo kapr. Me
mial pasz, ale kupcy moztie re kady's
E. Bruneman z Kostoku mozi ne uaw uatel
ochust dokotera 3 x soli, 4 x slety, u ko-
lenc uatw wimo i koppen iztem do Parow
pappoita uawu. Wiatt so P. pennaral
9. V 1567 f. 6-7

19/I 1568 Kostan-lyt
i zdu uresitu
uajiangsi
mptice re swr.
kolew. okopu
53,982 = 5271

Goldewann - Jan Albr
mehlemb: o wstaw.
90 lzt. o okryt, 150 dy
byl panceroy porzo-
deni 500 tal zarentu,
a kerar uowu wigtu
per kapr ko ueriego
woli nofchab no
ukharanyz mozi so
5.5269 10. I 1568

Wolff 20

obaw red bur, i kapraunigt, okrytois 33 u Narwie
Formen Akty 35
Subjektent Seng do puszawen

Bismarck
Dontzi, is
Owirona
Wszuare kamior
i regl. nar Akty I nr. 43
19. IX 1567

Stawol IX - lzt 30/I 1568 poro wzoai okryt
i otmoroowai wlt. Saomini z Rouen
uowu wigtu z okr. uaw uatw duntkity
per 5 gr. okrytow i grauowam
behantelt 5. 5283 = 53,630

wolf Munchenbech - Hans Becker zamiesz.
u Emden, mial
passbriet of Emden. Dal mu go Janote Boleschmidt
i ley pchar do Memel, a pshawy do Rewla
zapchati tyllw do Wistuday. Pral rowsem
lyl, tym Jachoben u Rewla,
Buch 44, 7-70, 9. V 1567

[nekrailem:] Starosta, Tresler, J. Munchenbeche, Figeow i Kasner M.
contra Krieglente Brentz u. Hamburg i 5 liny uaw uatw
Kapitawow seruny re pectali uaw uatw. Lito kapiwow
ne uaw uatw z uatw z uatw uaw uatw. 26 Fuchse.
contra schipper Kurt Bulichea z uatw i Harigh Moller obaw
z Bremy - wegen zwei schiffe. Pappoita od
mynigg seruny reglane: re uowu Jahre 14 dui ko is. Michale
porkusli z smuty do Rewla. Fractowas wolf Treideman u
i drugi zolz i uatw. z Rewla zafractowali obrem
Kroze jeni uatw - fractowas Herman Boleman z SNTA

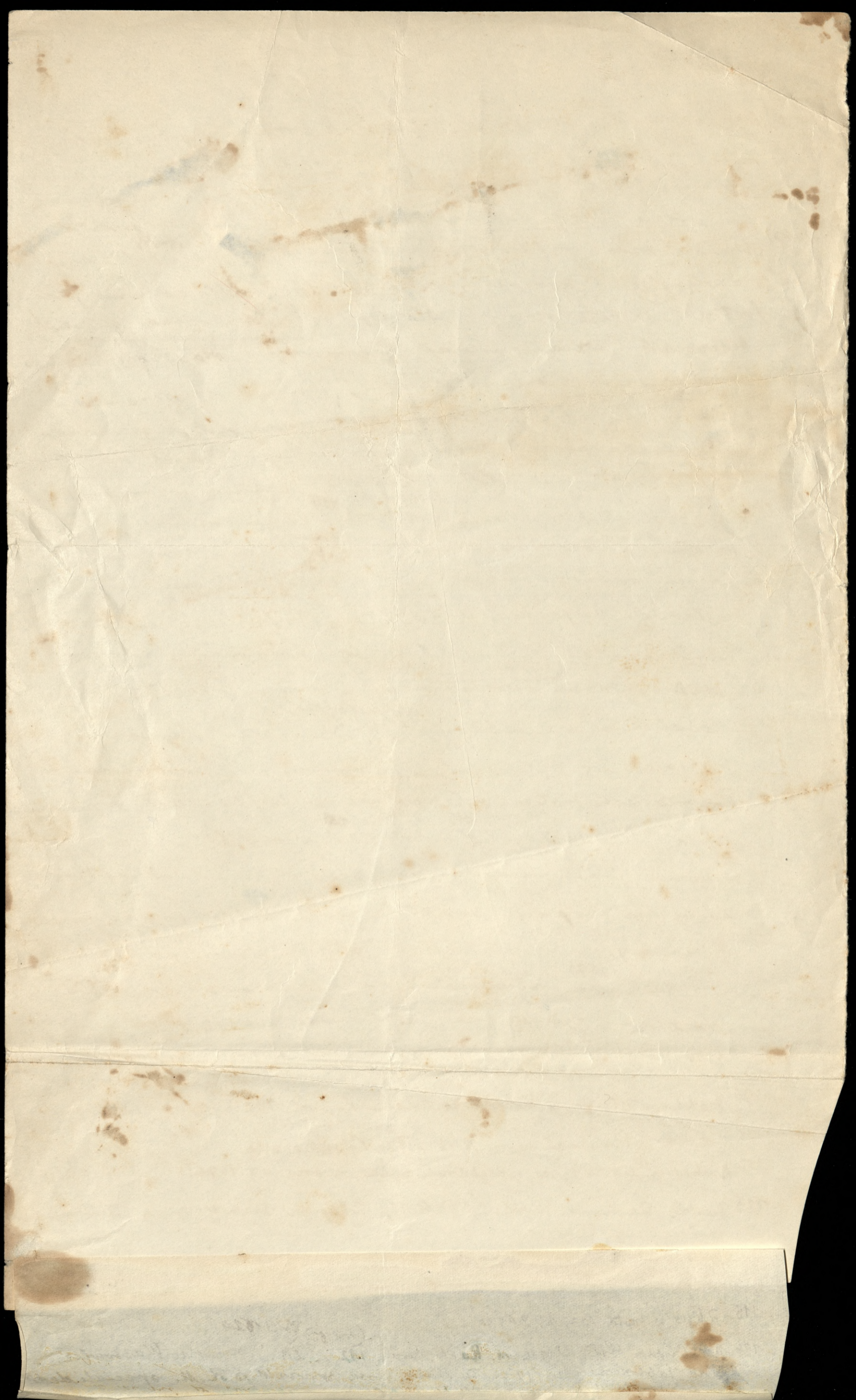
2

Wspawo

110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117

w jego poleceniu, osiąga w hierarchii szwabskiej godność struk-
 cerskiego i do szczytu do szczytu Zygmunta Augusta. Za swawolny
 szwabskiego chleba nie porucił go później i wnet poprosy
 byciu króla Stefana do r. 1570 nie rnosu u szwabskiej
 "tormentorum bellicorum praefectus" - objął funkcję
 starszego nad armatę (tormentorum bellicorum praefectus),
 112 ~~od 1570~~ stosownie dla byłego rotmistrza piechoty,
 113 ~~Adriaen~~ wziął udział w wojnie z Moskwa, (względnie Kiszawa polnego),
 wreszcie cześnikiem i starostą, Zginął 13 sierpnia
 1577 r. na elekcji Zygmunta III, co partja szwedzka
 napisała na poczet win austriackiej i ~~na~~ na-
 piętnowała w otwartym piśmie, kryjąc wzmiankę
 o rycerskiej przeszłości ~~rabiego~~. Wymieniliśmy po-
 przednio swych Stanisławów Wąsowiczów, występu-
 jących równocześnie w r. 1561. Który z nich był
 regularnym - kaprem? Źródła odróżniają ich do-
 kładnie od siebie i wykluczają pomyłkę, nawiąc
~~stan~~ jednego szwabinem, drugiego określając
~~Sodatkien~~ » z Jabłonicy«. Stanisław Wąsowicz
 z Jabłonicy nie był nigdy szwabinem, po pięciu
 kwartałach rotmistrzowania w Inflantach » z szwaby
 króla Jolki » zjachał« w r. 1562 i w chwili, w której nie
 powinien już znajdować się wśród żyjących od pół roku,
 gdyby był kaprem, dostał z łaski króla pewną sumkę
 pieniędzy, ~~nie~~ ^{lecz} nie z tytułu szwaby, był zaś jeszcze
 w r. 1569 na Kłudnie i Woli Kraszowskiej w Ra-
 somskiem, tylko bez Jabłonicy, którą bierzą
 wtedy kto inny. ¹¹⁷ Uporawszy się z Wacławem i Stanisławem

110 Archiwum Główne w Warszawie, Rachunki Król. Wz. 239, K. 11
 111 Dniownik lublińskiego sejma s. 108
 112 Archiwum Główne j.w., Registrum aulae, rozporz. w r. 1576.
 113 Tamże, Rachunki Król. 253, K. 19, Polkowski, Sprawy wojenne Batorego s. 125,
 Źródła Świej. IX s. 176
 114 Scriptores R. Pol. XI s. 114 97 i 114; Sig. Aug. epistolae (Menckenius)
 s. 669
 115 Rkps j. nota 103, K. 201 v
 116 Archiwum Gł., Warszawa, Rach. Król. 192 K. 20: D. Stanisław Wassowicz
 de Jablonica. die 19 Martii eidem iussu speciali S. R. M. speciali dedi-
 de gratia M. R. per gr 300 30 fl 100

560-1561, jak
sanku na preleg
Który no -
nawarab

Wąsowicz, Kapier Królewski.

liczących Wąsowiczów być jego ojcem, trudno
ustalić, zwłaszcza, że imiona Wacławów, Stanisławów,
Mikołajów często występują obok siebie w tej samej
epoce. Miał kilku braci: młodsze Baltazara - Balcera,
Wawryńca, podsejka sądomierskiego, a zapewne Wła-
dysław, który dotąd uchodził za żeglara. Mimo utraty
tej aureoli morskiej zasługuje ^(Wacław) na szmiankę, gdyż
stracił rywota w wiernej służbie u Zygmunta Augusta
i Batoiego. Kornajem ^(op) ~~Wacław~~ w r. 1561 w Inflantach
~~Wacław~~ na cele roty, złożonej ze 100 Szwabów, w r. 1563
szedł na wschód ze swymi szwadrami (przeciw Moskwi).
Rotmistrzowska służba otwiera mu podwoje dworu kró-
lewskiego, gdzie wyskoczył przyjęcie 6. XI 1563 roku - już
po śmierci Stanisława, jeśli może ^(z królem, na) wypaść radość -
Kowickiej w r. 1567 i raz jeszcze w Inflantach, z jego

- 104 Materiały j.w. wyd. Tomkiewicz, ~~Wacław~~ s. 53, 59, 65.
- 105 Jagiellonki, wyd. Przerodziecki, t. III s. 326
- 106 De sacrosancti ~~Wacław~~ evangelii.
origin. w Bukowskiego Reformacji
w Polnie, I s. 694
- 107 Lasciana, wyd. Dalton, s. 512: Stanisław
W. z Jabłonicy jest na synodzie w Hsiarzu 15. IX 1560. Na rękodzie radom-
skim 1591 podpisał reces Jan W. ze Smogorzowa (Scriptores
Rerum Pol. XXI, s. 13)

An
Herrn Direk

spotykamy się z ^{rotmistrem} jego ~~narwiskim~~ w królewskiej strażi morskiej.

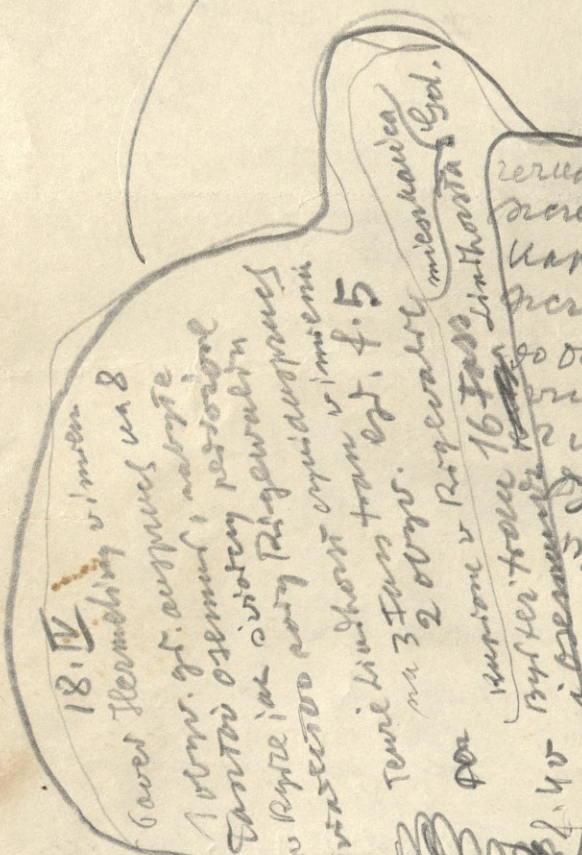
Ja metamorfoza z brabskiego rotmistra na rejlara
na łacznosc z rnanemi nam juz porznanianami Zygmunta
Augusta ~~w sprawie~~ ^{Moio utrwalenia strazy morskiej} ~~z~~ ze względu na zblirajaca sie
Kampanje z Szwecja. Nad sredni moment, w ktorym
Krolowi zalozalo na utrzymaniu i wzmoczeniu sziatek
strazy. ~~Kapitany~~ Wydawal wiec, jak wiemy, patenty,
porozumiewal sie (wiosna 1563r.) z Scharpingiem w Piotrkowie,
A porzeryci ~~mu~~ polecil akcje na szwedzkie
okrety i prosil Gdanisk o udzielenie mu pomocy w tem
zadaniu, gdyz - jak sie wyrazi w instrukcji dla Kostki -
nie moze ^{temu} poddac jeden i prawie prywatny ciotowiek
(sc. Scharping). ¹⁴⁰ Nie omylka rowniez zwrócic sie w sprawie
strazy morskiej do Lubekij Knięcia Albrechta, ~~ktory~~
~~wlasnych~~ ~~z~~ zachęcajac i własnych
poddanych do zbrojenia okretow i wypraw na morze.
Zglosili sie ochotnicy na apel Krola, między nimi
Wasowicz. Kto bowiem tak, jak on, zamiast wzorem
wspoltowarzyszy szwedzkiej sie trzymal gromady na
wojenne podarzył moroty i ratnierski chleb spojwal,
nie zwracajac sie tem, ze nalezwie jednego proz siebie
widzial szwedzina w nastepie rotmistrow i to w jez-
dzie, mógł wazyc sie na przygody, jakie gotuje
morski rywiol. Zetknal sie z nim blisko za po-
bytu w Dünamünde, warowni, lezacej na wyspie,
utworzonej przez ujście Drwiny i morze. Był to
klucz do Rygi ~~ktory~~ i wnetrza Kraju, punkt

1567 robrave abity,

Na zidacii Fig. zruojg mod pyprijg ^{tovaryn} Tewes Volmar, Jochim Dene
re glan ovi i Treptow, ze Klaves Berksate i Treptow
; Gaver Danitz - Koll. nel rohem pojwaly do Narw
i Kuentar do Sztokholm, gnie spetale obest i towar
sorem Klaves, singe Atebar i Trept. i Britsche
ze Sreec. kupiti iuny obest. i Treptowa wroli
i claro do elst. Tu raziq Kupowaly, Berksate
zawyztat do Narw, Kehau. Volmar mow, ze i ego
wiarne dobro Kupione u Treptaw jest na
Seruten. Puch 44, 4. IV 1567 K. 1

Kapny i Gaver Hermeling, Jacob Keinemann
sotyrzeze ich Kaucio u Esdausku. ~~Wroscu~~
ze dobro, kroze Jochim Dene Schutter i Treptow
na schucie - ta schute tu per Kaucio
na uowu zabraua i tu jest. ~~Wroscu~~
stolica, ze to dobro 56 ton Osemant
za 300 tal - mysbaue je i Trept, upit ot
Klavesa Berksate. Nie mias maszereci
do Szw. zplana ni wolec edyutu Kostki,
ze metenje do 18. IV u bucku rglawaci.
Puch 44, K. 1 v - 2, 18. IV 1567

Gaver Hermeling

zruuati sotyrzeze okryto Flausa Bolwne ze
Kreuzen, Bolwin, Schutterze ser, na zidacii
Kapitanow myszejga i zruuajie, jest obys.
Krec ale uel nhat idugo u Lub, poruau 1566
do Daberort. Ad itam na reuelsem vorwasser
u nity per reuelcois mustas oo Rewla
u nity kupcy ze ser Eudelaff, Koyt, Schroder,
Kreuzsche, murci, dobra spetad w R.
mizly to ocl, gewant, wro, onecy Stonen
woli 10 + 7 1/2 + 8 1/2 + 2 + 3 etc / Kollawrsigt
Kardj i Kupcioi potrosze marant,
u Rewla u rmacuialini i kupowaly,
Geschutze. Kapitancore pitajiey
nie stnelatiua Oldenburga, Stnelas
na jednegiale uias schwedinske
Wareu, wje syti, ze slwet
Kapit pitajiey cyrcuauas i reuelcau
Narwin masopereci i Kmeratschiffe
Kato ze mias Kamerat i Tarrerage i Friedrij
i Wismaruobar i R. myzly do Sztokh,
bo uias pehai do Kiewce, ale wijdj
go podroze B pinhi sw woto Daberort
- so Tiulandj i do Stok. ze Stokh.
so Kigewalte, gnie am Christabente
1567 myzly. Stawizgcheras
do elst, ale wijdj go uapone i do Bucha
Puch 44 K. 2 v - 4 v 18. IV 1567

4 maj
f. 50 Ausieger - Linthorst
sorsani od Bolwina 16
fars tran i 6 fars
Osemant pot rucuwien
ze uplani riruouatodi
u Malborgu do Starba
krola, i co potem
ryzha i spawi u krola
to iwi jego men
izyha = onecruu
Kostki jako Kom.

obronny wielkiego znaczenia i komora celna dla statków,
Kamrowa nie ~~nie~~ odrazu wrażliwe pytanie: skąd miał
Wąsowicz okręt na wyprawę? Albowiem mało prawdopodobnym
byłoby przypuszczenie, że nabył go za własne
fundusze, boi tak poważny wydatek, idący w tysiące
- pomijając uzbrojenie - nie na jego rolnierską czy swo-
rańską kieszeń. Oczywiście - z biegiem czasu mógł się
postawić zdobywczym kupieckim, ale na powrót
musiał chyba wejść w spółkę ^(z jakimś) właścicielem statku
lub z czynnym kapitanem. Do takiej spółki miał co
wnieść: Szabois swoich gromadkę, uzbrojną w arkebuzę
i sieczną przę, czyli to, czego nie dostawało właścicie-
lowi statku, kandydatowi na kapita, a było niezbędnem
przy uprawianiu kapierstwa, tem konieczniejszem teraz,
kiedy wystąpienie przeciw szwedzkim statkom i han-
dlowi karało brać w rachubę wojenną flotę szwedzką
i patrolującą po Bałtyku ^{jej} jednostki. Kapitanie zabi-
gali o zaopatrzenie swych okrętów w broń, czasami
molestowali Gdańsk o parę armatek, by stawić
czoła różnym niespodziankom, które wyhały w spotka-
niach morskich. ¹⁴¹ Współpraca Wąsowicza ^{miałaby swoją wartość} nie byłaby
~~szczęśliwa~~ ^{szczęśliwa} ~~rozmierną~~ ^{rozmierną} ~~nie~~ ^{nie} ~~nie~~ ^{nie}
~~szczęśliwa~~ ^{szczęśliwa} ~~rozmierną~~ ^{rozmierną} ~~nie~~ ^{nie} ~~nie~~ ^{nie}
liby się wzajem. Wszakże walki morskie w XVI w. i długo
potem nie różniły się zasadniczo od lądowych. Aż do
Do reglarsa więc należałoby manewrowanie okrętem,
do rolniczy wdarcie się na pokład i pokonanie
załogi, do ratniczego dowództwo. Przeciwnie ka-
pitanie docierali z Gdańska do Inflant. Komendant
polski na Dünamünde, Steurzel Knebelbart o-
piekował się nimi, patenty wydawał, ¹⁴² nacierał
w służbę za aprobatą Króla, ¹⁴² wstawiał się

141 Archiwum P. w Gdańsku, rkp 53, 1153, Kostka do Gd. 11. IV 1568

142 ~~Stenroos~~ Danziger Inventar, nr 4333, 4360

1566 rabrance otazky

Fram z Mamel zemaže; jchal z Reola z Schute, Kosolcerel
 uapatt goj. oldkalweg idny tgytuce z soby provadit
 v dem mynska flota z 110kr z Naroy. 4 nicj podajeny sij za
 Malpa lub, Friese Glauz stigt un' schute. ~~Oldenb.~~
 rabrance comysto. A. com K. 28 27. VII zemanie Franca

rylan zemanie z 8 sui pozicel. Svirgtaul vyjelarcan mano
 z Oldenburgu, ale zarnstag fur Jacobi uapattucej
 ner kolan obr, v nem 3 ks. holsit, 4 lub, uad to
 frymurejde ver ditas, rarem 11. Prorydy z klary
 od uel Old, cheiat ni souvedene; skat pobyg
 i spie zgotue z Bestallung, ale te uapattuy,
 strelaby ~~strel~~ rraivil' kulku, mynska rabrali
 vryt ver kotvicy, lin, geschutz i 7 luti. Admiral
 vryt Oldenb. un' rvoj oluft z 6 ludimi.

A. com K. 29 5. IX 1566

Ale jui 15. XI 1566 Oldenburg usauova Scharphuyr
 helnomoz, bo nasza na more 18. XII A com 30v

ymreuen fikhali i kapta kaptaua Glauz v Glauze
 jani sij Scharp. z Glauze z soby oluft zovozgy niepnyj
 hory opotriat i arent ratogi j'kary zgotue z edyrtem krol
 comysto 39 to Auglioy ci osharceii Tomaz Leuittegon
 z Tomaz Glaness. Braucij nig, proag o prokuratoru
 uobry i krol ang. z v'kum w niepnyrii,
 onie uie ricki i krol pol ze swecij v niepny
 jalo kupcy nukajz konydy gra moaga j
 potuieiti ein pein, als sie der k. Austreyer
 ko w. za Ehren ~~hat~~ hat streichen
 heissen, bestallter Ausreyer uapatt
 mit gewalt, ~~strel~~ kodo Glem
 spothali kupra, oluft verry ze sw, an-
 gely. Glauz v. Glauze strelat, ale
 otazky uie chveli sigel strelen
 boue verryt se wem ehr mit seinem Volcke
 zustuue, ale on strelat vryej, on znorn
 ustuvit ni do obroy istrelati do uelgy
 ale vycofati si uaredz, po vryel
 scharmutreln poddali si, kaper
 per potuie rgi obrecap se auf ein
 Recht solten eugebracht verren
 zprovadit oluft puchey, i lu. gestrauet
 per bune A com 9. XII d' 17. XII 1566 K. 31-6
 komisane dokrola 17. XII vspadov' t'vys
 auglikov. Oluft perburg ratovoren
 v'kum rary karalidny kaproen tu
 myproo, ale uie shalital i zuisrepeuce
 A. com 36-7

Jani sij Rotigen Aspi z tem, je
 mytym Auglika Bily Proim
 v'kum kulku v'kum z sw.
 A. com 46v 17. IX 1566

Fikhale uharali ni rtem i z karal' arentovoi ~~oluft~~ tolyst
 ang. ze sw, anglika z lautym) strelarom, o mynskeu
 oluftu fimo. A. com 43 9. IX 1566
 zemanie ratogi teryolcystu, krom zavinat do
 Rede K. 37 i uan.
 zaway ni f'ch i zossavias Auglika teyo, Bileis
 Brein, krom per d'at do sw, v'kum v'rye d'it
 i potial do br. komisane kary arentovoi go
 po zemanie als, v'kum shisni i p'cecovai
 A. com 45v 9. IX 1566

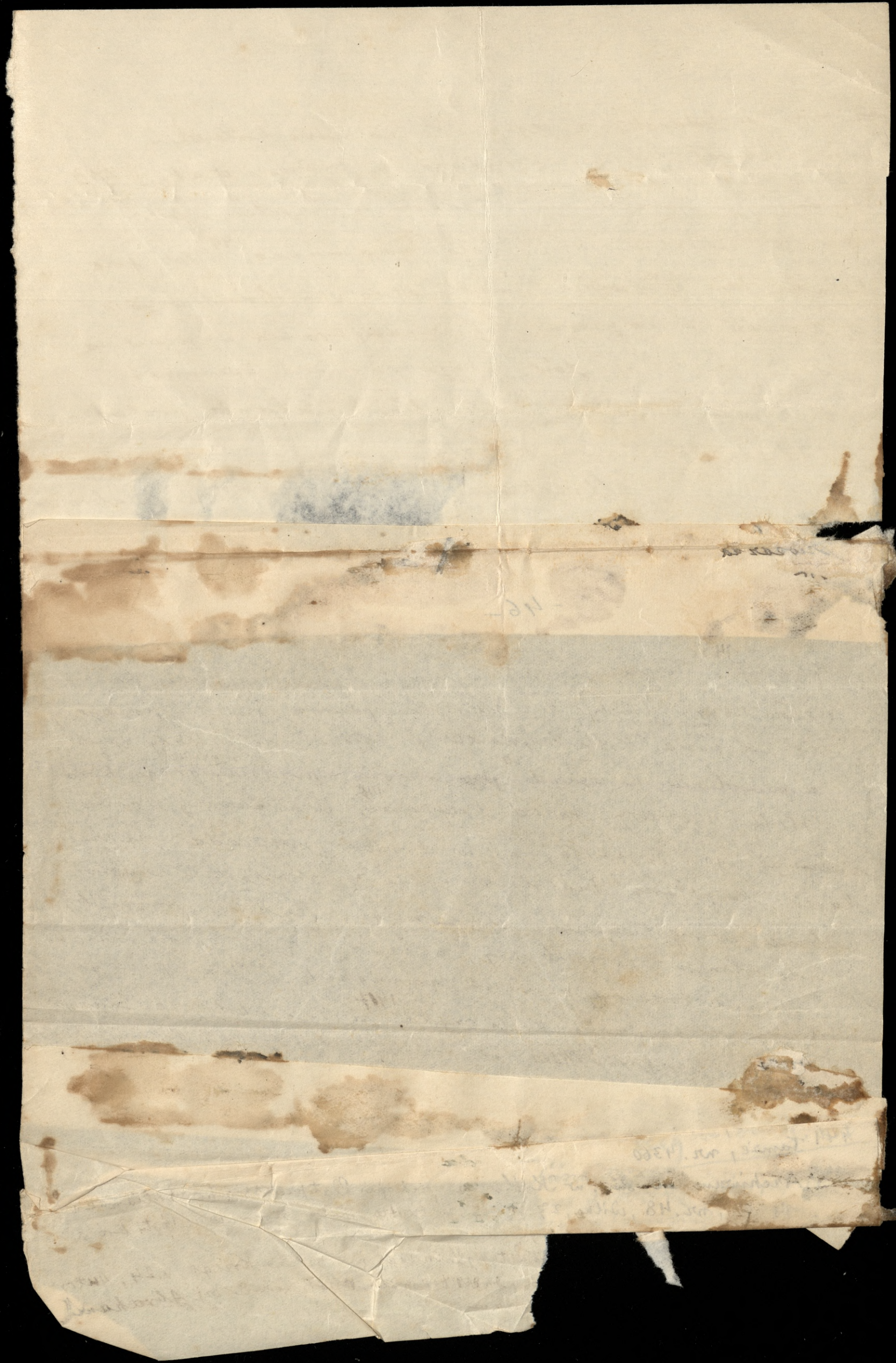
na nim w Gdańsku i jego posła na dworze królewskim
ostro atakował w r. 1563 na wyznione im trudności w ataku. ¹⁴³

Na mocy jego upoważnienia Figenow i Treseler ujeli
w r. 1562 okręt szwedzki koło Dünamünde. ¹⁴⁴ Otóż prze-
bivający tam Wasowicz miał łatwo sposobności wejścia
w styczność z kaprami i przedsięwzięcia wypraw na
jednym z ich okrętów. Najwcześniejsza wiadomość,
wskazująca na jego nową sferę działania pochodzi
z 27 lipca 1563 r. Od tego czasu komunikuje Zygmunt
August księciu Albrechtowi, że do zabrane
oddaje i darowuje Stanistawowi Wąsowi
mu pozwolił rozporządzać

145

winnania. To rozporządzenie wymaga wyjaśnienia. Pod koniec
czerwca 1563 r. przybył do Gdańska pewien Szwed, podający
się za posła króla Eryka XII i zgłosił się u Rady z prośbą
o pozwolenie na wjazd okrętu, porostawionego koło
Glelu z obawy przed kaprami. ¹⁴⁶ Wysławszy zgodę
skierował go do portu, ale w drodze postradał na rzecz
kaprów kapitana Figenowa, który skorzystał ze spo-
sobności w myśl swoich uprawnień. Kapitan mógł być
zadowolonym ze zdobycy, składającej się oprócz okrętu
z różnych towarów obywateli gdańskich i Jana Jerzego
Veldenza, swągną króla Eryka, ¹⁴⁷ wiedząc atoli, że Gdańsk
nie pochwali jego kroku i położy arest,
wysłali przynajmniej do Królewca, by tam swo-
bodnie

Królewca, rękopis Ostpreussische Folianten
7. VII 1563, jest to wprost. strona 100 listu króla
95
Kaltung Danzigs im nfd. Kriege, s. 24, Autor
do tej sprawy. Władcy
ham".

110

111

111

111

111

~~Wojna w 1556 roku~~

42 d
wiosna

Ze postępowanie jego odpowiadało intencjom cesar-
darce, ~~BAWENIWA~~, przekonany mi
w 1556 roku jako cesarz Austrii Józef
wraz z nami polecił mi księciu ~~portugalski~~
władcy w Portugalii, ~~leżo~~ ustanowić na Dnieprze
u ujścia choiby i ter z góry stacji i wsi
w ~~okolicy~~ zamek w pobliżu Danamunse
w celu jego naprawy i udatyżeniu jej do obrony
partii, aby w ten sposób utrzymać Pyria
w ~~okolicy~~ w obowiazku

co do dedykacji, liczby wydań, wariantów, rodzaju druku i papieru,
działa, geny, osłabłości egzemplar

U W A

U L.

stronic, rycin, map, tablic.

minema
ticon.ive
Derolai
Ritvianj...
atio fimebnj

Miejsce druku

Krańów

Drukarz

Haerodes
Siebeuichen

Nakładca

Stan egzemplarza

Oprawa

Nr. inwentarza

10164

Rok

1619

Format

40

lewskim przez swego posła Uberfeldta usilne starania
o uwolnienie okrętu i zwrot uszkodowanym. Zabiegi
posła, poparte wstawiennictwem Księcia Albrechta,
Kryżowca wytrwale Wasowicz, broniąc swych ka-
prow, przybył również do Wilna Figelow z regla-
rem z zabranego w Gdańsku okrętu, by dopilno-
wać sprawy i ~~zmocnić~~ wzmocnić pernaniami jęńca.
Uberfeldt w toku swych rachodów start się kilka-
krotnie z Wasowiczem. ~~W wywołanej sprawie~~ Gdy
raz opuścił po audjencji komnatę królewską,
spotkał się z nim i musiał wysłuchać specjalnie
ostrzych słów. Wasowicz zarzucił mu, że u króla
i podkanclerzego oczernia jego wojowników,
jakoby ujęli okręt przed portem gdańskim
podstępnie i po rozbojnicku. Wyrzucił się, że
by zamiechał tego, oświadczył zarazem, iż jest
tym, który udiera na wrogów swego pana ~~na~~
(na wodzie i lądzie) ~~nie może~~ ^{musi} ~~postępować~~ ^{postępować} ~~z~~ ^z ~~nie~~ ^{nie} ~~współ~~ ^{współ} ze swemi wo-
jownikami ~~ucierpieć~~, nie po rozbojnicku. Powołując
się na posiadane listy, które mówiły o zasilaniu
wroga przez Gdańszczan i dostarczaniu towarów
Szwecji wbrew zakazowi królewskiemu, wyrzucił
się, że postąpili sobie jak Totory i hultaje.
Gdy Uberfeldt replikował stosownie, raz jeszcze powtórzę
Wasowicz obelżywe przewisko pod adresem uprawia-
jących handel ze Szwecją. ~~Wreszcie~~ Ostatecznie dopięt

Karroui 1573 i most

Est. überf. Miss. 35 k. 249 28. III 1575
in Garreau Hauptmann

(mutatis mutandis to E. Weikera - z. e. i. l. t. e.
Freib., unter dem ~~Adress~~ Schmidt
Andreas Schmidt i Loreur v. Berge
namkundig gemacht werden, u. z. t. o. c.
• f. u. k. i. g. u. p. o. t. a. i. s

9. IX 1574 v. p. a. r. l. P. y. r. a. m. i. s. u. o. r.

den Graten i d. e. r. a. u. b. e. r. M. u. u. c. h. e. n.
becken mit dem Schiff v. e. g. w. i. e. g. e. n.
über bock geworfen mit den 15
frühe ruhigen von den d. i. t. i.
Littischen praesidio das Blochbau
übergeben, i. n. g. e. h. o. m. m. e. n.
da es den 16. IX spalt.

Flenning, Diff. Chronica

S. R. L. II 263

Georg Baldevin (Do Daut)

Phausalweu i Jan Stracon

S. 6679 = N. 78

Stoi sauz odobacii go na doir ma Sgeruoi z ~~ty~~ uoz mizig
 Lian' s' t' tu bovicu r uowenueie, v kroyu kroyi nuzpouie
 zalerabo pa utmypanie straj sekretov, v oblicu ubl'ia, 'sej'
 ni valki se su. Hemy, ne wydowal fuzeny kapeshie w tym
 orase. Porozumiewal sig ter z Scharpizgrem v Fios' troni
~~podra~~ wobli sefum i upowarvit do rozumenia diabku
 na stahi seobkic, radsea Scharpizgrem do zbrojenia
 surstov i wracal ni v spravi floty do ks. Alberta i Leibel:

Zgonit ni oclotaky dawni i novi ofiaroval ne w sluzgi
 i Wgsovica biolov, by) i jah mizit, wraga wladcy wojego
 skakowai na wodzie i lode. Kto, jah on, kucian' wozau
 wpos'tovanyj wozib; tymmai sig gromaty na wojene potajiz
 moroty i wybral chleb zdziersti miasto wozobrego, mago
 sadnie swariz sig na puzenecie walm' u woty
~~Wgsovica~~ wozib; swariz wozib; i puzenecie u woty,

Mial jui puzer' doiv' d'ecenue v tym zahrenie, rebraue na
 Dunamudbe. W uim zualand skrit tego wozowika, ~~terego~~ me
 laty kilku musial' skuchai ~~op' na dra~~ u kscija Alberta

Ogson' v wozib; i pa doiv' zafit sig ~~terego~~ wozowika
 wozib; i straj mordit
 wozib; i straj mordit

Nida Froyerghu ~~wozib;~~ wozib; i straj mordit
 v opow' pobcaucus mu wozowika tatti Scharpizg i Wgsovica
 podjeli ni diulau' na uowu puzer' oclotom Szwetkicu,
 wozowika wozib; Polecu mu wic ityis doiv' i puzi o zyerlive
 odroneni ni floty do kapois. Tespod Kapertbi Figlewica

wozowika wozib; pod Kortkarau' i opicly Wgsovica,
 Dos to jepo wozowika wozib; wozowika wozib;
~~po skajniku wozowika wozib;~~ wozowika wozib;
~~wozowika wozib; wozowika wozib;~~ wozowika wozib;
 wozowika wozib; wozowika wozib; Terar puzer'ica

wuz. wuzg Gbaciskowi i tronny ni stedi o penhodrenie
 wozowika wozib; do su. wozowika wozib; a rozumienie
 wozowika wozib; wozowika wozib; na drone.

W abeji awygnosticzej przerwaj Figleuow z towarzyszami
wscim, zapewne z Janem Dreselem popisal ni udatany
wydajem. [Tu opowiedz o Figleu, z zarzadzaniem

ze po schytceniu statku wyjadzie Egl. ze jest
na bezstallu Wyszowicza]

przedstawiaci w ten sposob, ze

[fotograficznie przez brzoza wczesniej umieszcic tu na wstępie]

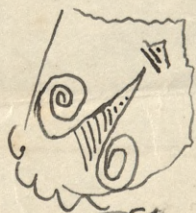
[Co do celu politycznego w kolezcu Wysz.

1. aby nieze obr. od brzoza
2. domyślajacy si - wyrytki
zdobyte w tym kierunku -
organizacja flotyli per
rannosci zdobywaczy na woj.

Dziennik

[Wskazki Laboga Wzrostu polega nie tyle na obronie,
ale na ucieczce, ktorej rezultatem nie wybluzanie, a tylko redukowanie
do minimum niebezpiecznych, ile na organizowaniu straz
morzowej Globary]

Do
Polska

~~More must be done to the...
Wskazki Laboga Wzrostu...
z te uwzględniaj.~~

Wskazki Laboga Wzrostu

Wskazki

W tej akcji mniej wchodzi w grę osobisty urząd Wgsovicka
w wyprawach kaperskich. Za rządów w Dyplomacie
nie mogą

^{blokadowej}
W tej akcji morskiej najczęściej wchodzi w rachubę osobisty urząd
Wgsovicka w wyprawach kaperskich. Za rządów ~~starego~~ w Dyplomacie
^{przeciwnie} nie mogą

~~oddalac się~~ ~~na dalsze~~ ~~zostawienie~~
^{niepewności} ^(niepewności)
i wysocy odpowiedzialnego posterunku ~~na dalsze~~ ~~zostawienie~~
~~zostawienie~~ i zapuszczai się ~~na morze~~, ~~gdy~~ ~~nie~~ ~~można~~ ~~zaliczyc~~ ~~do~~ ~~tych~~
~~nie~~ ~~można~~ ~~gdy~~ ~~długosi~~ ~~potrzeby~~ ~~zaliczyc~~ ~~od~~ ~~kaprysu~~ ~~państwa~~
~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~
~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~
wprawdzie ~~gdy~~ ~~nie~~ ~~można~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~
nie ~~można~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~
ze ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~
ale to nieomyślna przesada. Nie starczyło mu czasu
~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~
zostawienie ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~
zostawienie ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~

Wskazania morskich najwięcej

W tej części ^{Wskazania} ^{Wskazania}

W tej akcji ~~Wskazania~~ najczęściej wchodzi w rachubę osobisty urząd
Wgsovicka w wyprawach morskich starzy. Za rządów w Dyplomacie
nie mogą ^{na dalsze} ^{zostawienie} ^{zostawienie} ^{zostawienie} ^{zostawienie} ^{zostawienie} ^{zostawienie}
i zapuszczai się ~~na morze~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~
na czas, trzymaj do przewidzenia, ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~
wieluż nie ma ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~
wieluż nie ma ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~
ale ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~
ryczna ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~ ~~zostawienie~~

Wskazania ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania}
Wskazania ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania}
Wskazania ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania}
Wskazania ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania}
Wskazania ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania}
Wskazania ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania}
Wskazania ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania}
Wskazania ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania}
Wskazania ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania}
Wskazania ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania} ^{Wskazania}

ryski, nie wznawszy układu Inflant z Zygmuntem Augustem z r. 1561, w poszukiwaniu Drog, któreby go naprowadziły do oparowania arcybiskupstwa wśród w porozumienie ze Szwedami i zapewnił sobie ich poparcie. Zygmunt August odpowiedział na jego knowania, pilnie śledzone, rebraniem wojska, dowództwo powierzył Kettlerowi i po przeglądzie się w Kownie wyprawił je w lipcu 1563 r. do Inflant.

Z końcem wymienionego miesiąca podstępiono pod ramięk Dahleu, gdzie się był schronił książę Krzysztof z małą garstką ludzi, poruciwszy nieostrożnie barzbiej warowny Trejden. Piechury królewskie, widząc słabość przeciwnika, przeprawili się szybko na Łodział przez rzekę, jerdni mas brodem i przystąpili rarem do oble-

nia ramięku. ¹⁵⁵⁷ Porozumienie księcia było bernabiejne: pomoc ^{Wnętrze} powiodła, on sam nie posiadał dostatecznej siły do obrony. ^{Wnętrze} Wziął się więc w układy z delegatami oblegających i poddał się w trzecim dniu, nie mając innego wyjścia. Odstawiono go najpierw do Rygi, skąd

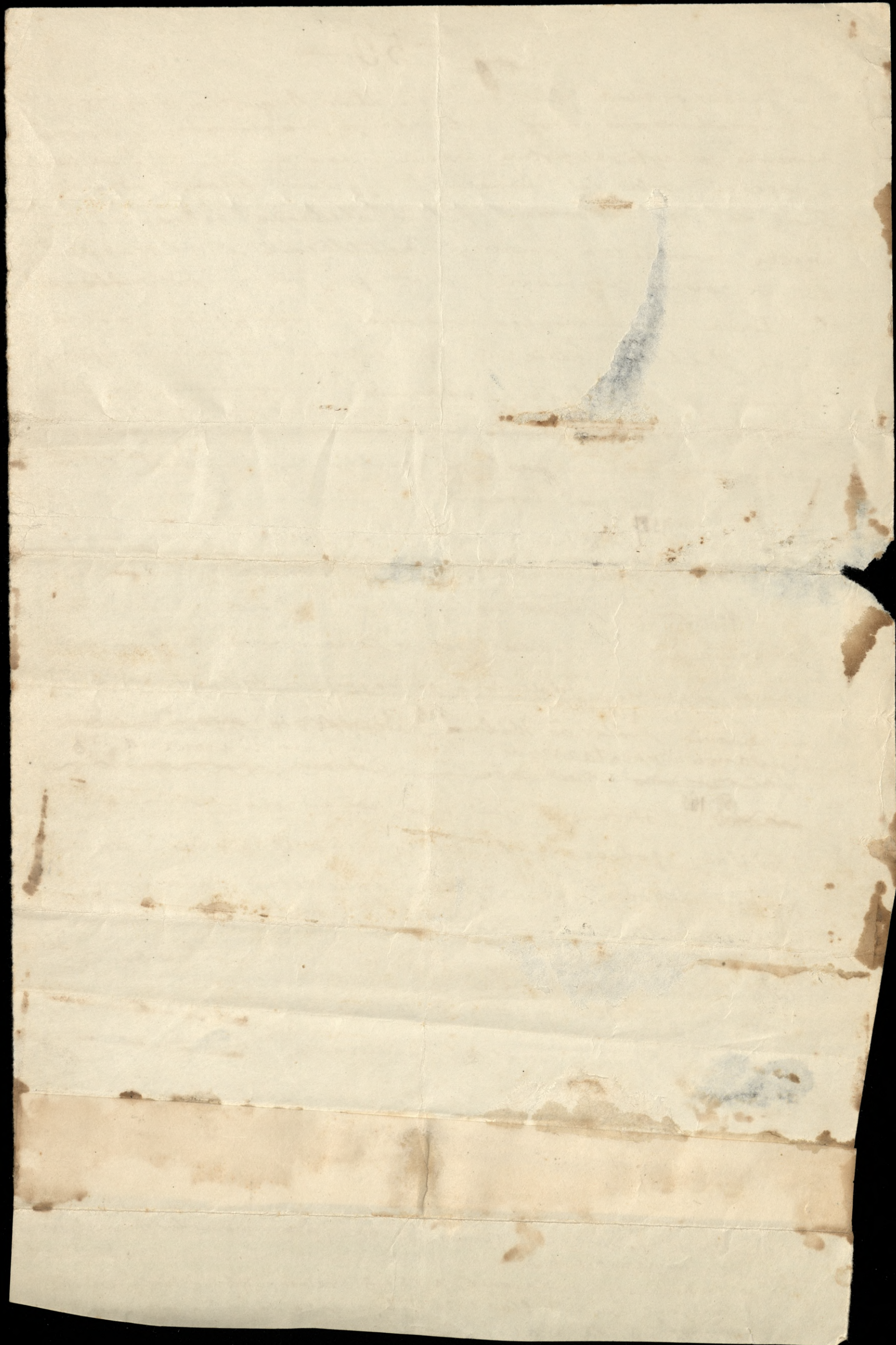
na rozkaz króla ^{pod strażą} do Wilna. ~~W Wilnie pod strażą króla~~ i ustanowiono „starszym” nad cennym jeńcem Wąsowicza ¹⁵⁵⁸ ~~Wąsowicza nad cennym jeńcem Wąsowicza~~ ¹⁵⁵⁹ ~~Wąsowicza~~. Ostatnia to już jego półnierska powinność.

W Wilnie podras uortę książę Krzysztof, podobno w stanie pijanym, ugodził go sztyletem, śmiertelną zadając ranę. ¹⁵⁹ Zbiegli się na wieś, o tem Sworzanie królewskie. Ranny ¹⁶⁰ żył jeszcze jakiś czas i zdolał wskazać rabojcę.

Zgon nastąpił między 3. IX a 11. X 1563 roku, raczej ¹⁶¹ w Wilnie, niż w powrocie do Kowny. W niektórych wersjach ¹⁶¹ wymieniają księcia jako sprawcę. Odbijają od nich zastanawiająco jedna i to pozornie najbardziej następująca na wiarę: ^{wrot} ~~Wrot~~ po śmierci Wąsowicza

157 Pamiętnik Radziwiłła 17-18 (Biblioteka poetów i prozaików XII w. wyd. Wierzbicki) Cor. Thivier, s. c. 640

158 Górnicki, Dzieje w Koronie, s. 157-8. Prawdopodobnie Wąsowicz towarzyszył mu z Inflant do Wilna jako dowódca strażnicy. Ony brat udrzał w akcji pod Dahleu.

Styżewski

^{Król}
 miemi zabójcą niejakiego Kaspra Benckendorffa. ¹⁶² Zważymy,
 że wypadek naszedł na pobytu Króla w Wilnie i bodaj
 na dworze. ¹⁶³ Również książę Albrecht mówi o tym Benken-
 dorffie jako winowajcy. Sprzeczności rozwiązuje Górnicki,
 który mógł posiadać dobre informacje. Powiada on,
 że książę zabił Wąsowicza »drabliwie« tulinchem, »do
 czego się nie knał, ale stępe wydał, jakoby ten
 ucygnił to miał. ¹⁶⁴ Oż: powrątkowo istotnie zabrano
 (Benckendorffa) się do ~~Benckendorffa~~. Na ukaranie go nastawali
 mocno bracia Wąsowicza, z drugiej zaś strony książę
 Albrecht ujmował się za rekonyu winowajcy i wyskał
 od Króla obietnicę zwolki, Benckendorff wyszedł cało
 z opresji, gdyż według Górnickiego przyjaciele Wąsowicza
 darowali mu gardło. Może też prawdziwy stan rzeczy
 wyszedł na jaw w przewodzie sądowym, do którego
 porznięć bracia Wąsowicza winią tylko księcia Krysto-
 tofa i dopraszają się u Króla sprawiedliwości.

Jakkolwiek Król przyznawał, że Wąsowicz we wszystkim,
 co spełniał, bardzo mu się nasłurzył, ¹⁶⁵ nie przychylił
 się do prośb braci, pastaniając się tem, iż dopóki
 książę w więzieniu, nie godzi się ognić z nim spra-
 wiedliwości. ¹⁶⁶ A książę pokutował prawie sześć lat, wię-
 ziony w ~~Wawrze~~ ^{Pawie} pod strażą szlachcica Jarygnę, który
 jedno wode pijał i dobrze pilnował jeńca. Lecz w r. 1569
 otwarły się bramy więzienne, Wąsowiczowi, ~~nowo~~
~~starania~~ ~~w~~ korzystając z pobytu księcia w Lublinie podierał
 sejm, ponowili starania o radość ucygnięcia

162 Cor. nota 162

163 Dniownik j.w. » pod oryginał Króla.

164 Górnicki, o. c. 158

165 Menckenius, j.w. s. 456

166 Dniownik, s. 108

1566 zobrazení obřady

ugoda

K. W. Munch, i Figeuora
z Tochem Blase
o chycený okřt kodo
Helu i tnymany v Dacku
bo szw. fowar
Ma fac 20 tal.
A com k 31
15, XI 1566

Reglan David Clauss z emidy Rorevi: zlel uarath. go kary
i gefenglyt hereingebrecht. Nie hau towar ze szw.
Nato fiskale ze uwal feindtes gater. sil na
okryci ze stralsundtu raje wille dokunjslema
Kary cheg urowaduci ze byt z karoja uicpa.
Prosa war z fiskalen by towar raschweste.
i obryt ar dostarany dowotow
A. com. f. 17 3. X 1566

Thomas Bover Many ry
Krotowey. Wlib. z kary.
1566 w parow. i listop
smoty na 2549 fustow
8. 5230 = 28, 148
vor 1. XI 1567

Jakob Klerke obywatel Strals. hau towar ze szw.
12 kantiw Osemuntt w zlyk kary - fisco
mysteke. Pary moory obryt
frokumtor fizeu mosi o dyloji ai hapowre
dowoty zbroj. Scharn. tei, a uera dowolony
z rymim a pelure dowota, A. com. k. 18-19
3. X 1566

W. Munch - Heintzessen
Buch 44 K. 17 v. 1. IX 1568
Chyba z... ze ned 2
kary z Amst. do Francji, tu sol
kary - chias golesd. Swedi
zabrali go. Tam muras sol
stetac 174 kasubis poltal
kupis 75 X Osemuntt
i go Egd. cheljan z von Deowita
ze nie prouwit hau towar ze szw
tylko chasat ne ofampy
sprawac, widet wno i klejowty
mit speda i Egd
zwasz wity go szw
Jen passyriel
do Stralsundtu bo
nikomu solgd.
WM i Amos Genitrichsen
contro C. Heintzese
13. 9. 1568, Buch 44 K. 18
Heintzese byt u Sztohb.

Skarga Adriana Lattis z Dewenter; kary uapath
go zry chasat jectai do Stralsundtu i zabran
do Buchu A. com. k. 19 v 9. X 1566

Kaprowe, w nauyoluwa Figeuor i rezolucni terg teras
w Suchoy zwoce (wicke) z wilka pomozobtem
i imnem Schutzem. Acta Com 12. X 1566 k 20 v
Cytacja
Figeuor i rezolowowien i Capitulu - zwozdi
w dowolenem Bajerskycy potstarowiczo
peshachau i wprawie wetsgetelltem
Schutem, wore do Swedji chiasaly regel
wyzig z Bucha z sztu; wnestucanie
regelany tych Schutzem
A. com. k. 21. 18. X 1566

17/II 1567
Lubera ryta wztawa
35 Fass Trau Klamm
Teyeler, bo on nie
bo Narwy zylho
do Gt. chias
wlesi, S. 5055
= 53, 958

Reglan z Hamburga, Kary z Brunzibau
i z Dittmargel - nygei uowawtem uowam
wobowicy Reula ner K., W. i jana Munchlebecuor
stowarym. Prosy orowicelenu. Reglan
myruw zedow Narw jectai, wiod sol, sammet
sternie, jablka, gold, schlott, Prymuawo,
A. com. k. 22 25. X 1566

Figeuor jawi si ze uowto. uowu z doby obryt
z uowawtem Jana Albr. Mehlenbuschey
spiewajcy na Narwy. Prosi obadami zaly.
zermania. jecten z uowawtem Heruiku moir
ze dokarumowz ale wiatr wije do Narwy
Chias do bolawa aleyt zj dowetow
ze kary. wily dasy brunzibau etc
Acta com k. 25 5. XI 1566
WM. Scharping jawi ai i dowotizie ten reglan
do Narwy w pomozaci Erbfeid, wroziowyz
A. com. k. 25 v 18. XI 1566

na krew brata. Wiemy, jak senat i posłowie wsparli ich zabiegi. Król odpowiedział przychylnie i obiecał wysłać kilku senatorów do Krzysztofa, żeby nie usprawiedliwił. Upłynęło kilka dni widocznie bez skutku, skoro irba poselska powtórnie porusza sprawę.¹⁶⁷ Ostatecznie książę nie ponosił kary, a nawet strzymał pensję na odchodnym od króla po zwolnieniu. Zapewne król osadził, że Stugie więzienie było ostateczną ~~karą~~ pokutą na wszystkie przewiny. Stanisław Wąsowicz ^{który na okoliczności wstąpił na ulicę i unosił} na swoje czasy był jętkowym być w Polsce rzymskim wśród szlacheckiej społeczności; która o morzu myślała tak, jak Rej opowiada o sobie: ~~Bom nie bywał na morzu, niechę śledzić łowić~~

Bom nie bywał na morzu, niechę śledzić łowić
Tum jedno po sadrawkach polskich trochę pływaj
A na morzu bodaj tam nikt dobry nie bywał.

Inny ~~reprezentant~~ reprezentant nastrojów masy, Zbylitowski odrygnął się od pływania po morzu i woli patrzeć na brzozy i ptugi w polu, niż na dżela i zbrojne nawy. Wąsowicz wyrósł daleko od ~~morza~~ i takie oglądał one ptugi na igrznych łanach sandomierskich, iż w atmosferze, której Rej typowym jest przedstawicielem. A jednak nie ułaski nie ~~widzieć~~ zbrojnej nawy, a nawet ~~ruszyć~~ na niej. ⁱ na morza, choć tam

» Szczęśliwie się góry
A z drugiej strony ciemnej pełno chmury
Ziemia daleko, ptak się nie ukazuje.
Tak śpiewał o morzu ~~Stygii~~ zeglarz - Polak, w tym samym roku, co i Wąsowicz zapuszczający się z Tęczyńskim na » okrutne wały « z Gdaniska do Szwecji.¹⁶⁸ Lecz poeta - zeglarz jechał w służbie swego pana, rycerz - zeglarz w potrzebie kraju.

167 Tamże, s. 112 i 144.

168 Anonima - ~~protestanta~~ protestanta erotyki, frański, wst. Chyrański Biblij. Pis. Pol 43 s. 21. Jestto Grzym Otwinowski, jak wykaras Prof. Kot.

Boduias

~~20332~~

Mum Mum

Bun Mum
Bot Bot

Boduias

30 Bus
Boduias

Boduias Boduias

Boduias Boduias

Boduias

B Boduias

Boduias

Boduias

Boduias Boduias

Portret
autorbi
Rys. Maryanna Antoniw

na krew brata. Wiemy, jak senat i posłowie wsparli ich rabiegi, Król odpowiedział przychylnie obietnicą wysłania kilku senatorów do Krystoła, żeby się usprawiedliwił. Upłynęło kilka dni widocznie bez skutku, skoro izba poselska powtórnie poruszyła sprawę.¹⁶⁷ Ostatecznie książę nie poniósł kary, a nawet otrzymał pensję na odhodnem z Lublina po zwolnieniu. Zapewne Król osądził, że długie więzienie było dostateczną pokutą za wyrzyskanie jego przewiny.

Stanisław Wąsowicz, ^(wojennej) na ochotnika podejmujący się akcją na morzu, ~~przez statkiem~~ był na swe czasy wyjątkowym zjawiskiem wśród szlacheckiej społeczności, która podzielała pogląd Reja: »Na morzu bodaj tam nikt dobry nie bywał«

Inny reprezentant tej opinii, Zbylitowski, odziegnął się od ~~porzucenia~~ ~~morza~~ i woli patrzeć na bronie i piugi w polu, niż na działa i zbrojne nawy. Wąsowicz wyrósł ~~w~~ ~~z~~ ~~daleka~~

~~daleko~~ daleko od morza i takie oglądał one pdesugi na rzymskich sandomierskich łanach ^(iyl) ~~Wąsowicz~~ ~~w~~ ~~at~~ ~~mosferze~~, której doskonałym przedstawicielem ^{par nagłowie} jest Rej.

A jednak nie uląkło się zbrojnej nawy ani morza, choć tam »Sniełają się góry

A z drugiej strony ciemnej pełno chmury¹⁶⁸
Ziemia daleko, ptak się nie ukarze.«

Tak śpiewał o morzu żeglarn ~~Włostk~~ z Polski, w tym samym roku, co i Wąsowicz zapuszczający się z Te-
czyńskim) na »skrutne waty« ku Szwecji z Łsdańska.
Lecz poeta-żeglarn jechał w służbie swego pana, rycerz-
żeglarn w potrzebie kraju.

¹⁶⁷ Tamże, s. 112, 144.

¹⁶⁸ Anonima-protestanta erotyki, frazki (Bibl. P. Pol. 43, s. 21). Jest to Erazm Orlinowski, jak wykazał Prof. St. Kot.

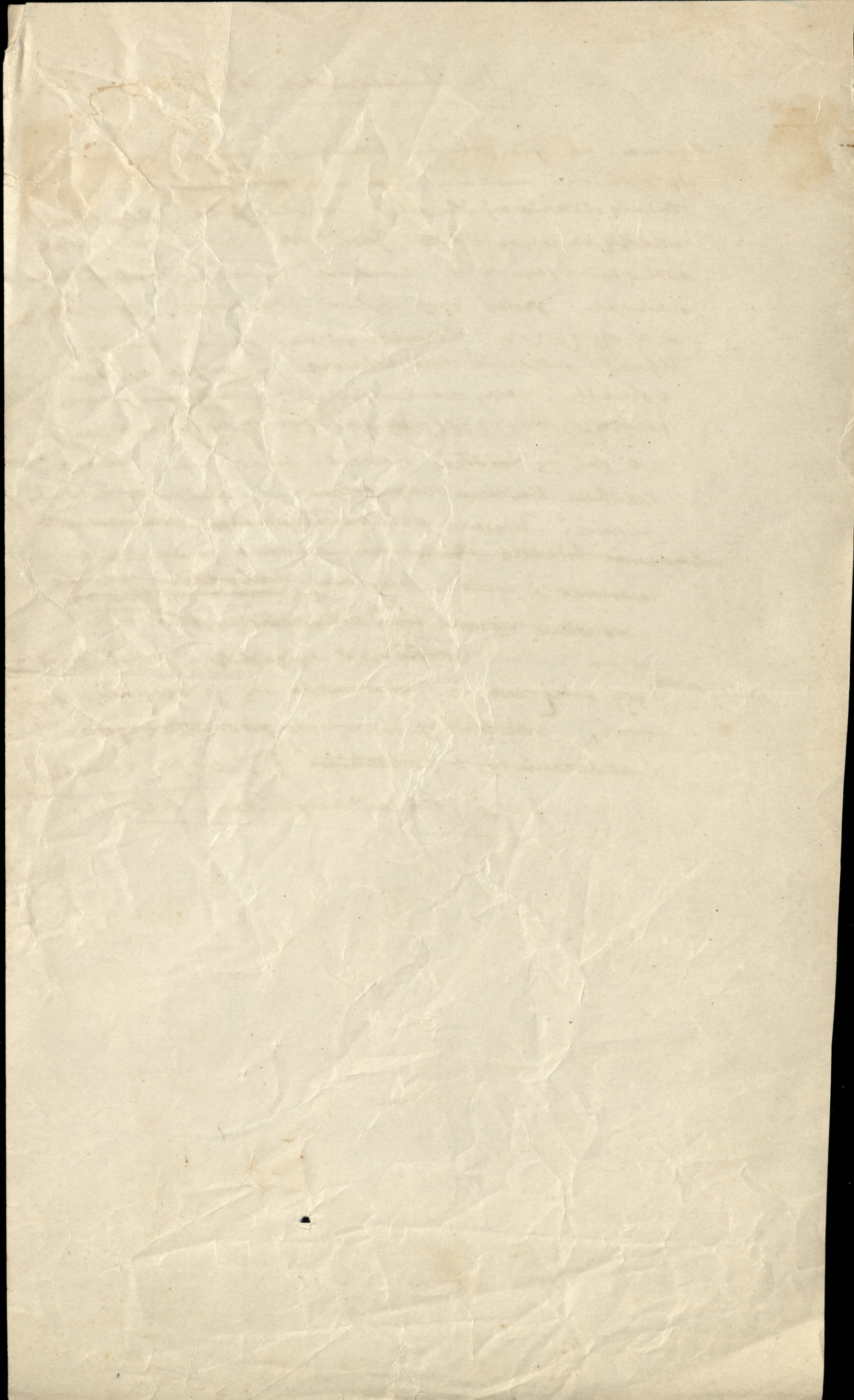
157 Pamiętnik Radziwiłła s. 17-8 (Biblioteka zap. poetów i'proz. XII)
Por. Zivier, o.c. 640, (Wł. Sł.)

158 Górnicki, Dzieje w Koronie, s. 157-8. Prawdopodobnie
Wassowicz towarzyszył mu z Infantem do Wilna jako
Ewoidea eskorty. Wry bład udziad w alceji pod Dahlen,
nie jest pewnem. Wpodszerne źródło mówi o udziale Sworran,
krotkiesz kro'el tam poslat (Akty i' pisma Kist. battijskiego
wo prosa, wyd. Forsten I, nr. 18),

159 Górnicki s.w.; Mecklenburg Sigism. A. epist. (Menckeniens)
s. 456. Krotkiesz kro'el tam poslat 'Smierci nie nastepida
natychmiast - ~~nota jak nota nast.~~

160 Dniownik lubl. siejma, wyd. Kojalowicz, s. 110 (mowa Orzech.)
1563)

161 Zygmunt August pise do ks. Krasnystofa z Wilna 3. IX: Vilnam modo
ad nos venire quam primum Illustritas Vestra ne dubitet;
11. X tenzie do ks. Albrechta: Quod autem a nobis Illu-
stritas Vestra petit, ut Caspáro Benekendorff,
qui pugione Wansovium delicum et militem nostrum
in convivio perfodit, gratiam eius caedis faceremus...
XIII. X ofor 11. X - terminus ad quem. Odliozgi' ad tego treba
oras na dojskie wieci do Albrechta. / na czejes prosbe ^{unięci} inter-
wencie ~~Wansovium~~ pismo Krasnystofa do Kro'la ^{unięci} i' oforceid' tego ostatniego,
krotka nie musiada nastypie ~~Wansovium~~ ^{unięci} w dniu utrzymania ^{unięci} przy-
razem

Na karb tej retoryki musimy policzyć swa jeszcze twierdze Orzechowskiego. Jedno: o zdobyciu » niektórych miast « w Inflantach przez Wasowicza. Kremie je zdobył? Rotę 150 piechurów? Nie pełnił tam ^(przebieg) ani roli dowódcy wyrzutek i rycerzy ani choćby grupy operacyjnej. ^(Litewska) Zresztą w tym okresie, w którym przebywa na terenie inflanckim, akcja ^(Litewska) polska - niema do napisania godnych uwagi sukcesów w starciach z Moskwą czy Szwecją, a nawet nie uchroniła od strat (Rewal, Weissenstein, Tarnawa). Słowa więc Orzechowskiego trzeba interpretować ostrożnie i raczej tu im nadać sens, że Wasowicz brał udział w starciach i stał rażąco w warunkach, których utrzymanie posiadać sponosić i naczynie. A teraz przyglądnijmy się drugiemu twierdzeniu Orzechowskiego, jakoby Wasowicz » sprawę tę « t. j. kaperstwo » wynalazł ». ^(pierwszy) Przecy temu ^(Kridłowy) cały ^(Kridłowy) wywód w tej materji w popmetnich rozdziałach, przecy sam Zygmunt August, który w grudniu 1556 r. oświadcza Brandtowi, posłowi ks. Albrechta, że niema nikogo u siebie, komu mógłby powierzyć sprawę floty. Dlatego szuka odpowiedniej osoby - u Księcia! A Wasowicz był wówczas już od półtora roku Szworanimem Królewskim. Gdyby Orzechowski był powiedział, że Wasowicz to pierwszy z Polaków, ^(Kridłowy) który przemieścił walkę na morze, nie miałby się z ^(Kridłowy) ~~prawdą~~ ^{niecierpliwością} lecz nie wymagajmy historycznej ścisłości od naszego ^(Kridłowy) mowcy! Wszakże to pośmiertna pochwała, nie wolna od frazeologii i ogólników, ^(Kridłowy) ~~określająca~~ ^{określająca} wypadki żywota rycerza bez wchodzenia bliżej w szczegóły. Mowca wrzucił audytorjum i pozyskał, jak tego pragnął, co jencze nie walcenia od krytycznego rozpatrzenia ^(Kridłowy) jego argumentów ani nie zmusza do przyjęcia ich w dosłownem brzmieniu. Z wędrówki morskiej wrócił Wasowicz najpóźniej w sierpniu ¹⁵⁶ i otrzymał nową, odpowiedzialną misję. Młody Książę, Krzysztof meklenburski, koadjutor

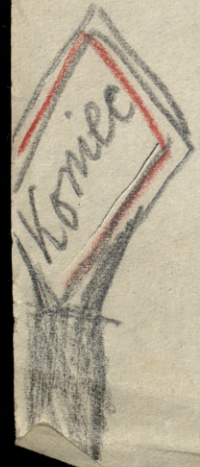
11

[Faint, illegible handwriting on lined paper]

5. Północie.

Zamknęliśmy porażkowe dzieje strazy morskiej Zygmunta Augusta rokiem 1563. Krytyczny przegląd ~~dotychczasowego~~^{dotychczasowego} faktów w tej dziedzinie dał wyniki ~~wskazujące~~^{wskazujące} (nie pokry) ~~nie~~^{nie} ~~wyjaśniające~~ się z przyjętymi dotychczas sądaniami i twierdzeniami, jakie streszciliśmy we wstępnem rozdziale rozprawy. Okazało się, że Tomasz Serping czy Serbin z Elbląga, rekrutem pierwszym admirała polski, jest postacią z legendy, istniał natomiast Tomasz ab Eldingen, admirał księcia Albrechta Pruskiego. Na pograniczu legendy i prawdy rozdziela się flota Zygmunta Augusta z r. 1557, licząca od 3 do kilkudziesięciu statków, gdy naprawdę chodzi o 3-4 Krety ks. Albrechta. Tworem pomysłki jest Wacław Dunin Wąsowicz, rekrutem pierwszym kapitała Zygmunta Augusta, obojnie pracujący w r. 1557 i później. W rzeczywistości ów Wacław nie należał do dziejów strazy morskiej. Należą do nich Stanisław Wąsowicz, który jednak występuje w strazy ^{gdzieś} w Gdaniżu ~~dobrze~~ ^(w r. 1562) ~~por. 1557.~~ Straz morska powstała w r. 1560, nie zaś w 1561, inicjatorem, tym, który pierwszy podsunął myśl utworzenia Kaperstwa, nie jest Wąsowicz, ale przede wszystkim książę Albrecht, obok niego Gotthard Kettler, który organizował u siebie Kaperstwo i zabiegał o to samo u swego protektora w r. 1560 i w następnym. Nie Wąsowicz był pierwszym realizatorem, ale Scharping, Figenow i inni, którzy ~~już~~ ^{już} uwijali się ~~już~~ ^{już} ~~wówczas~~ ^{wówczas}, gdy on jeszcze wodził rękę na łódzie. Upada oczywiście kompromisowy pogląd, według którego Scharping i Wąsowicz ^{więc w r. 1563 stała się, ale} mieliby działać od r. 1557 jako Kaperowie. Liczebność flotylli do r. 1563 nie sięgała kilkudziesięciu statków, co najwyżej kilkunastu albo mniej. Lata następne charakteryzują się wzrostem siły strazy i rezultatów akcji wraz ze wzrostem nadania, jakie przed nią postawiła wojna niedzielnia Danji, Szwecji, Lubeki i Polski.

W rozprawie bytwinia polega nie na ostatecznej akcji, ale na warstwie, ile na organizowaniu strazy morskiej. Głównym bohaterem jest Wąsowicz, który na wstępie, ile na organizowaniu strazy morskiej.

53

London

My dear Sir,

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 14th inst. in relation to the above mentioned matter. I am sorry to hear that you are not satisfied with the result of the late trial, but I must refer you to the evidence which was produced before the jury. I am, Sir, very respectfully,
 Yours,
 J. B. [Name]